

จดหมายข่าวการเมือง เรื่องคนพิการ

ฉบับที่ 13 (ต.ค.-พ.ย. 2551) ปีที่ 2

ฉบับ ทักทายรอบใหม่
สบายดีไหมคนพิการไทย

พบกับเรื่อง ร้อน ๆ กลางไอหนาว

- เสี่ยงสะท้อนถึง พ.ร.บ. ขอตาน พ.ศ. ...
- พาราลิมปิกเกมส์ เกมส์การต่อสู้ทางชนชั้น?
- สัมภาษณ์ อ.มณฑิร บุญตัน ว่าด้วย
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการระหว่างประเทศ

คณะผู้จัดทำ

บรรณาธิการบริหาร

แพทย์หญิง วิชารา รวีไพบูลย์

กองบรรณาธิการ

โอปอล์ ประภาวดี

มณิษา อนันต์ผล

แพรว เอี่ยมน้อย

อนรรฆ พิทักษ์ธานิน

วิภาสสิริ บุญชูช่วย

ประสานงานการผลิต

วิภาสสิริ บุญชูช่วย

ออกแบบปก/รูปเล่ม

สกล เต็งสกุล

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย

แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย ตึกพัฒน์นวิชาคาร

ชั้น 2 ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

ซอยบำรุงคนราดูล ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ : 0 2951 0830, 0 2951 0735

เว็บไซต์ : www.healthyability.com.com

พิมพ์ที่

บริษัท แกรนด์ เอ็ม.เอส.กรุ๊ป จำกัด

โทรศัพท์ 0 2559 4110 โทรสาร 0 2954 2215

เว็บไซต์ : www.grand_ms_group@yahoo.com

สารบัญ

วิเคราะห์เจาะข่าว	7
• เสียงสะท้อนถึง พ.ร.บ. ขอตาน พ.ศ....	8
• พาราลิมปิก เกมส์ เกมส์การต่อสู้ทางชนชั้นของคนพิการไทย	14
ข่าวสารในบ้านในเมือง	17
• กลุ่มคนพิการบุกร้องนายกแก้ปัญหาสลากกินแบ่งฯ	18
• ผู้สมัครผู้ว่าฯ กทม. โชว์นโยบายเพื่อคนพิการ	19
• เก็บตกพาราลิมปิกเกมส์	21
• หนังสือที่ระลึกพระพี่นางฯ ฉบับอักษรเบรลล์	25
• ไทยพีบีเอส ให้คนพิการมีสิทธิกำหนดผังรายการทีวี	26
Interview	29
• สัมภาษณ์ อ.มณฑิร บุญตัน	29
ว่าด้วยเรื่องอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการระหว่างประเทศ	
รายละเอียดว่าด้วยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการระหว่างประเทศ	43

ก้อยแกลง

สวัสดิ์ภาคีเครือข่ายคนทำงานด้านคนพิการและคนพิการทุกๆท่าน
หลังจากที่จดหมายข่าวการเมือง “หยุดพัก” ตัวเองไประยะหนึ่ง
เราก็กลับมาอย่าง “ตั้งใจ” อีกรอบ ความตั้งใจที่ว่าก็คือ การตั้งใจจะนำเสนอ
ข่าวสารและประเด็นและเรื่องราวอันเกี่ยวกับ “การเมือง” ในบ้านนี้เมืองนี้ให้พี่น้องคนพิการ
ได้รับรู้และเรียนรู้กันอย่างทั่วถึง เพราะที่ผ่านมาโอกาสการเข้าถึงข่าวสารของพี่น้องนับว่า
น้อยเต็มทน จึงเชื่อว่าการทำงานเป็น “นักขายตรง” ของเราจะทำให้ประโยชน์กับผู้อ่าน
ผู้พิการได้ไม่มากนักน้อย แต่ต้องออกปากก่อนว่านักขายอย่างเราไม่ได้มีผลตอบแทนเป็น
รายได้จากการขาย หากผลตอบแทนของเรา คือการทำให้พี่น้องได้ติดตามข่าวสารบ้านเมือง
โดยเฉพาะเรื่องที่ต้องข้องเกี่ยวกับชีวิตตัวเองได้อย่างรู้เท่าทัน และสามารถยื่นหยัดใน
สนามการเมืองภาคประชาชนได้อย่างมั่นคง

แม้ว่ายามนี้ข่าวสารบ้านเมืองหรือเรื่อง “การเมือง” จะเป็นเรื่องที่เมื่อเอ่ยขึ้นมาแล้ว
มวลประชาหน้าหมองอย่างเราๆ อาจร้องยี้และอยากจะเป็นอนหน้าหนี
แต่เราต้องยอมรับว่าทุกเรื่องที่เกิดขึ้นกับชีวิตเรา
ตั้งแต่เรื่องเล็กๆในชีวิตประจำวัน ล้วนแต่พัวพันกับอำนาจและการต่อรองทั้งนั้น
และนั่นแหละคือสิ่งที่เรียกว่า “การเมือง”
หากคิดจะหนีก็จะต้องหนีไปตลอดชีวิต หนีไปอยู่ตัวคนเดียวจะได้ไม่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับใคร
ไม่ต้องพะวง กับอำนาจและการต่อรองเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
แต่ในเมื่อต้องอยู่กับมัน เราหันหน้ามาทำความเข้าใจกันไม่ดีกว่าหรือ

จดหมายข่าวฉบับนี้ นอกจากจะเสนอข่าวสารที่น่าสนใจในแวดวงคนพิการแล้ว ยังมีเรื่องร้อนนๆหลายเรื่องด้วยกัน

โดยเฉพาะเรื่องของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ ซึ่งเป็นข้อกฎหมายใหม่ที่คนพิการไม่รู้ไม่ได้ เราตามติดเรื่องนี้มานานและต่อเนื่อง อีกทั้งฉบับนี้ยังได้มีโอกาสไปสัมภาษณ์จากคนที่ปลุกปล้ำกับเรื่องนี้มาแต่ต้น คือ อ.มณฑิร บุญตัน

ท่านได้ช่วยมาอธิบายความเป็นมาเป็นไปและสาระสำคัญในอนุสัญญาฉบับนี้อย่างถึงแก่น นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่น่าสนใจกำลังให้ความสนใจกันอย่างมาก

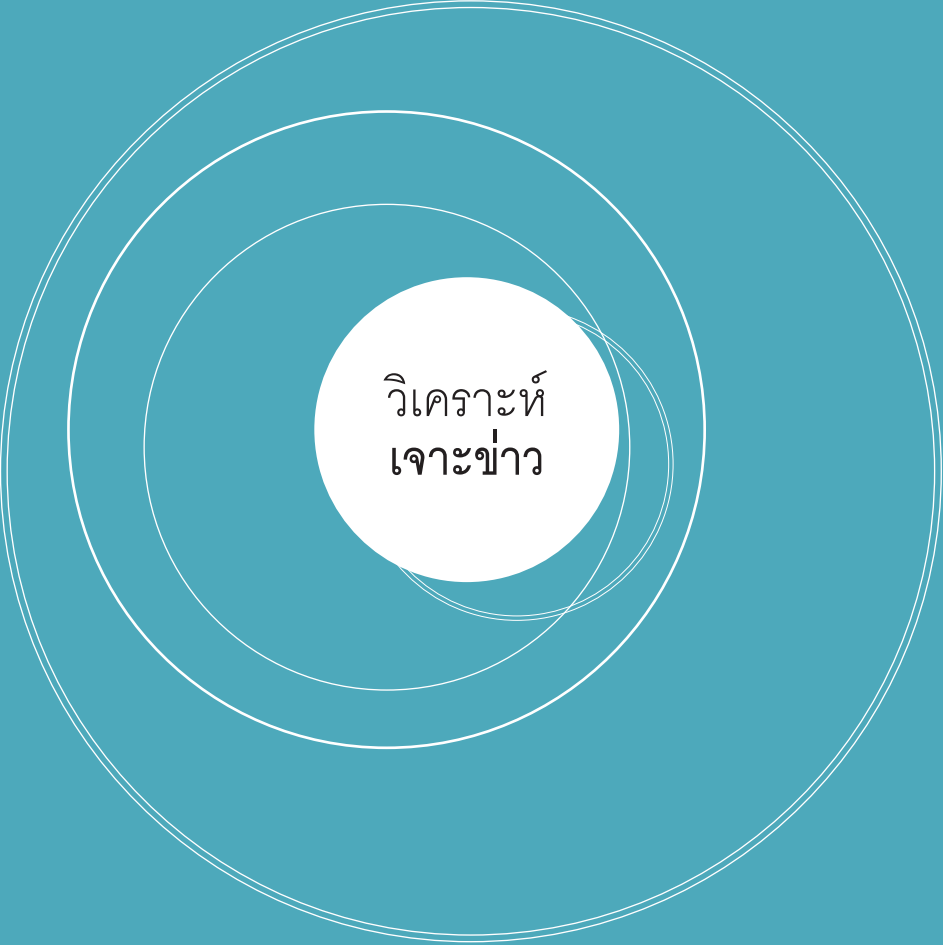
(แต่เจ้ากระทรวงยังไม่ออกปากมาแถลงความข้องใจใดๆเลย)

นั่นคือเรื่อง พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน

และเรื่องสำคัญที่ดูเหมือนจะเป็นควันหลงจากงาน พาราลิมปิกเกมส์ ที่ปักกิ่ง คือเรื่องการถูกเลือกปฏิบัติของนักกีฬาคนพิการ และนอกจากนี้เราพยายามสะท้อนให้เห็นว่า พาราลิมปิกเกมส์ในบ้านนี้เมืองนี้กำลังถูกใช้ในความหมายอะไร ทั้งหมดนี้ถูกย่อมาเสิร์ฟอยู่เบื้องหน้าท่านแล้ว จะไม่ลองละเอียดลิ้มชิมรสกันหน่อยหรือ

การกล่าวอ้างถึงสิทธิต่างๆ นั้น
ไม่ใช่เกี่ยวข้องกับอยู่เฉพาะกฎหมายหรือการใช้อำนาจรัฐเท่านั้น
หากแต่สิ่งที่สำคัญกว่าได้แก่การเมืองวัฒนธรรม
ที่เป็นส่วนกำกับการยอมรับ “สิทธิ” ต่างๆ
ในสังคมไทย หากปราศจากการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรม
มารองรับการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย
ก็ย่อมไม่เกิดความหมายในการปฏิบัติการทางการเมือง
เพื่อใช้สิทธิต่างๆ ของปัจเจกชนและสังคม

รศ.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์
อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิเคราะห์
เจาะข่าว

เสียงสะท้อนถึง “พ.ร.บ. คนชอกาน พ.ศ.”

โดย อนรรฆ ทิพย์ธานี

“การชอกาน” คืออะไรกันแน่?...แลโยจึงต้องทำการควบคุม

การควบคุมหรือจัดระบบระเบียบประชาชนดูจะเป็นสิ่งที่รัฐสมัยใหม่พยายามมาโดยตลอด ไม่ว่าจะล่งเล่งไปสักเพียงใด เพราะในความคิดของรัฐ “คน” “ประชาชน” หรือ “ประชากร” เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และภาพลักษณ์ให้กับประเทศ รัฐจึงมักจะพยายามใช้กลไกต่างๆ ที่มีอยู่มาควบคุมคนให้มีลักษณะหรือระบบระเบียบตามที่ต้องการ โดยกลไกที่ดูเหมือนจะถูกหยิบยกขึ้นมาใช้โดยตลอดคือ “กฎหมาย”

สำหรับสังคมและรัฐไทยความคิดการจัดระเบียบ “คน” ประเภทต่างๆ ดูจะเป็นสิ่งที่ไม่ต่างจากที่กล่าวมาข้างต้น และ “ชอกาน” คือ คนกลุ่มหนึ่งที่รัฐและเจ้าหน้าที่พยายามเข้าไปจัดระบบระเบียบตลอดมา

โดยเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2484 รัฐบาลไทยภายใต้การนำของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้มีการประกาศ “พระราชบัญญัติควบคุมการชอกาน” ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเป่าประสงค์ของ พ.ร.บ. ฉบับนี้ก็เพื่อ “ห้ามมิให้บุคคลใดทำการชอกาน (มาตรา 6)” ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะ “ขอทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมิได้ทำการงานอย่างใด” หรือ “ทำการชบร็อง การตีต สี ตี เป่า หรือแสดงการเล่นต่างๆ” เพื่อขอทรัพย์สินของผู้อื่นก็ตาม อีกทั้งยังให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐทำการควบคุมและส่งตัวผู้ทำการชอกานที่ไม่สามารถทำอาชีพอย่างอื่นได้ไปยังสถานสงเคราะห์ของรัฐได้ด้วย

จะเห็นได้ว่า พ.ร.บ. ควบคุมการชอกาน พ.ศ. 2484 นี้ได้สะท้อนให้เห็นภาพความพยายามของรัฐในการจัดระเบียบกับผู้ทำการชอกาน ด้วยวิธีของการ “กำจัด” ออกไปจากพื้นที่ทางสังคมและ “จำกัด” พื้นที่การใช้ชีวิตให้อยู่ได้เพียงในสถานสงเคราะห์

อย่างไรก็ดีแม้ พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน ดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน หากแต่รัฐก็ดูจะไม่สามารถจัดระเบียบผู้ทำการขอทานได้ตามเป้าหมายของ พ.ร.บ. และภายใต้สภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้หลายฝ่ายเล็งเห็นถึงข้อเสียและข้อจำกัดหลายประการของ พ.ร.บ. ฉบับนี้จึงมีความคิดและความพยายามให้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขอทานฉบับนี้

ความพยายามเริ่มต้นขึ้นอีกครั้งหนึ่งในสมัยรัฐบาลของพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2549-2550) ได้ผลักดัน “ร่าง (1) พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.” เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระแรก โดยร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ มีเนื้อหาหลักอยู่ที่การแบ่งแยกกรณีพิกออกจากขอทานและให้การกระทำทั้งสองนั้นไม่ผิดกฎหมาย และผู้ทำการขอทานจะได้รับการดูแลจากภาครัฐ ทว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในช่วงต้นปี พ.ศ. 2551 กระบวนการพิจารณา ร่าง (1) ของ พ.ร.บ. ดังกล่าว ก็มิได้รับการสานต่อ ในทางกลับกันทางรัฐบาลใหม่โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้นำเสนอ ร่างใหม่ (2) ของ พ.ร.บ. ควบคุมการคนขอทานเข้าสู่กระบวนการพิจารณาแทน

เมื่อวันที่ 19 สิงหาคมที่ผ่านมา (2551) คณะรัฐมนตรี (รัฐบาลใหม่-นายสมัคร สุนทรเวช) ได้มีมติเห็นชอบ “ร่าง (2) พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.” ซึ่งร่างฉบับนี้มีสาระสำคัญคือ กำหนดให้ยกเลิก “พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2484” และให้มีการขึ้นทะเบียนของผู้ประสงค์จะทำการขอทานโดยกำหนดคุณสมบัติว่า “ต้องเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย และต้องเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพและไม่สามารถหาเลี้ยงชีพโดยวิธีอื่นได้ตามปกติ หรือเป็นผู้สูงอายุและไม่มีผู้อุปการะเลี้ยงดู หรือเป็นผู้ไม่สามารถทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยวิธีอื่นใดเพราะเหตุแห่งสภาพทางกายหรือจิต หรือเป็นผู้ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ (ร่างมาตรา 8)” ซึ่งการขึ้นทะเบียนนี้ให้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของเจ้าพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การควบคุม ตรวจสอบของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กล่าวโดยสรุป คือ พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ. ในร่าง (2)ใหม่นี้ พยายามเปลี่ยนแนวคิดการควบคุมในลักษณะการ “จำกัด” และ “จำกัด” พื้นที่ทางสังคมของผู้ที่ทำการขอทานที่ปรากฏใน พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2484 มาสู่ระบบการขึ้นทะเบียนซึ่งถือเป็นการรับรองการกระทำการขอทานให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่กระนั้นหลังจากมีการผ่านร่าง(2) พ.ร.บ. ฉบับนี้จากคณะรัฐมนตรีเพื่อจะนำเข้าสู่กระบวนการทางนิติบัญญัติต่อไป ก็ได้มีผู้คนจากภาคส่วนต่างๆ ออกมาแสดงความคิดเห็น ทั้งเห็นด้วย เห็นด้วยในบางส่วน และไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะในประเด็นของการจดทะเบียนคนขอทานที่หลายฝ่ายมองว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ

การขอทานไปไกลเกินกว่าพฤติกรรมที่เป็นปฏิสัมพันธ์การขอ-ให้

เอกลักษณ์ หลุ่มชมแข หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา ได้แสดงความไม่แน่ใจว่าร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทานฉบับใหม่ อาจเป็นการละเมิดสิทธิประชาชนเพราะถูกตราหน้าว่าเป็นขอทานและอาจเป็นช่องโหว่ให้ขบวนการค้ามนุษย์ฉวยโอกาส นำคนไปทำใบอนุญาตหรือนำคนที่มิใบอนุญาตมาอยู่ในสังกัด เนื่องจากร่างกฎหมายควบคุมการขอทานฉบับใหม่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตการขอทาน เพื่อบริหารจัดการปัญหาในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการออกใบอนุญาตการขอทานที่ถูกต้องตามกฎหมาย

“ประการแรก ผมคิดว่า ปัญหา พ.ร.บ. ควบคุมการขอทานฉบับนี้ ควรให้นำหนักไปที่คนหรือขบวนการที่อาจมาแสวงหาผลประโยชน์จาก (ผู้ทำการ) ขอทานผ่านนายหน้า ในปัจจุบันแม้จะมี พ.ร.บ. คุ้มครองเด็กและการค้ามนุษย์ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์และการล่อลวงเด็กได้ ผมจึงคิดว่าถึงแม้จะมีการขึ้นทะเบียนขอทานก็คงไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาขอทานและการค้ามนุษย์ได้ ประการที่สอง ผมคิดว่าแม้จะมีการกำหนดระบบตรวจสอบการขอทาน หากแต่ความเป็นจริงเจ้าหน้าที่ที่ไหนจะไปตรวจสอบได้ เพราะถ้าอยู่สุรินทร์คงไม่ขอทานที่สุรินทร์แต่จะเข้ามาในเมืองใหญ่

อย่างกรุงเทพฯ แล้วใครจะตรวจสอบได้ ประการสุดท้าย แม้ยังไม่เห็น ร่าง พ.ร.บ. ที่สมบูรณ์ที่สุดในขณะนี้ แต่ผมคิดว่าถ้ามีกระบวนการนายหน้าตามหาคนที่เข้าหลักเกณฑ์ พาคคนกลุ่มนี้ไปขึ้นทะเบียนจะอย่างไร ซึ่งจากประสบการณ์การทำงานพบว่า มีขบวนการเหล่านี้อยู่มาก”

นอกจากข้อกังวลสามประการเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ เอกลักษณ์ ยังได้ให้ความเห็นว่าหากมีการจดทะเบียนขอทานถูกต้องตามกฎหมายแล้ว อาจส่งผลให้คนในสังคมไม่ตั้งคำถามกับขอทานหรือที่มาของขอทานซึ่งอาจส่งผลให้ขบวนการค้ามนุษย์สามารถทำงานได้ง่ายขึ้น

จดทะเบียนเพื่อการควบคุมพฤติกรรมและพื้นที่ใช้ชีวิตในสังคม ฤๅเพื่อให้การช่วยเหลือดูแลที่เหมาะสม

แต่กระนั้นในทางตรงกันข้าม อาจารย์มณฑิร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาสรรหา และนายกสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ. ว่า “ผมไม่คัดค้านเรื่องจดทะเบียน เพราะถ้าค้านก็เท่ากับว่าเรามีหลายมาตรฐาน ทำไมเราไม่ค้านการจดทะเบียนคนพิการ เราไม่ค้าน พ.ร.บ. บัตรประชาชน มันเป็นการแสดงอัตลักษณ์เฉยๆ ว่า คุณประกาศตนเป็น (ผู้ทำการ) ขอทาน มันเสียหายตรงไหน ถ้าเราไม่ให้คนขอทานจดทะเบียน คนเหล่านี้จะเป็นเหยื่อของพวกค้ามนุษย์โดยไม่มีทางแก้ไขได้ เราต้องยอมรับว่าสังคมมันไม่ Perfect เราจึงต้องยอมรับว่าให้เขาอยู่ในที่ที่สามารถตรวจสอบได้ มันดีกว่าที่ที่ไม่โปร่งใส ตรวจสอบไม่ได้หรือ เราควรใช้วิธีการจัดระเบียบว่าจะให้คนทำการขอทานลักษณะอย่างไร”

แม้จะไม่คัดค้านในประเด็นของการจดทะเบียนและให้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขึ้นทะเบียนผู้ที่ทำการขอทาน แต่อาจารย์มณฑิร กวีวิจารณ์ พ.ร.บ. ฉบับนี้ในประเด็นของการนิยามคุณสมบัติของผู้ที่ทำการขอทานและคิดว่าสมควรที่จะต้องแก้ไข

“ผมว่าสมควรต่อต้านด้วยเหตุผลของการนิยามคนพิการ คนขอทาน มากกว่า เพราะ ฉะนั้นมาตรา 8 ของร่าง พ.ร.บ. ต้องมีการเขียนใหม่ อาชีพขอทานควรมีไว้ให้คนที่สิ้นไร้ไม้ตอก ไร้ญาติขาดมิตร เพราะฉะนั้นใครก็ได้ในสังคมที่สิ้นไร้ไม้ตอก ไร้ญาติขาดมิตร ไม่รู้จะไปพึ่งใคร คน จำพวกนี้เป็นขอทานได้ ไม่จำเป็นต้องไปใส่ พิกัด ทูพพลภาพ สูงอายุ ใส่ไปทำไม ใส่ไปให้ระคาย เคืองหูคนเปล่าๆ ใส่ไปให้คิดว่าคนเหล่านี้เท่านั้นหรือ ที่เป็นผู้ทำการขอทาน ถ้าคนอื่นไร้ญาติขาด มิตรสิ้นไร้ไม้ตอกบ้าง เป็นขอทานมิได้หรือ” สำหรับความเห็นของอาจารย์มณฑิร รั้วสวัสดิการเป็น สิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากในสังคมไทย ในแง่นี้จึงควรให้กลุ่มคนชายขอบต่างๆ มีที่อยู่และให้สามารถเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง โดยวิธีที่ไม่ไปทำร้ายใคร ถูกกฎหมาย และไม่ให้เป็นเหยื่อของขบวนการค้ำมนุษย์

(ผู้ทำการ) ขอทานตัวจริงคิดอย่างไรกันบ้าง?

นอกเหนือจากความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับร่าง พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ. ในแง่มุมที่แตกต่างกันดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ความเห็นและความคิดของ “วณิพก” และ “คนขอทาน” ดูจะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน เพราะพวกเขาจะเป็นกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และชีวิตของพวกเขาอาจเปลี่ยนแปลงไปหากมีการประกาศใช้ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้

ป้าแมว (นามสมมติ) หญิงชราชาวพิการที่หาเลี้ยงปากท้องด้วยการขอทานย่าน สยามสแควร์ มาเป็นเวลากว่า 3 ปี กล่าวว่า “เธอไม่เคยรับรู้เกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. ๗ คนขอทาน มาก่อนเลย แต่จากที่ได้ฟังเนื้อหาแล้วคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการจดทะเบียนขอทานให้ถูกต้อง กฎหมายหรือการจัดสถานสงเคราะห์ให้กับคนขอทาน เพราะเธอจะได้ไม่ต้องหวาดระแวงกับการถูกจับอีกต่อไป”

เธอได้เล่าชีวิตที่ผ่านมาให้ฟังว่า “อยู่ตัวคนเดียวไม่มีใคร ลูกติดคุก เลยออกมาขอทาน ขาก็ไม่ค่อยดี ร่างกายก็ไม่สบาย เมื่อสองปีก่อนเคยถูกรมประชาสงเคราะห์จับไปไว้ในสถานสงเคราะห์ ไม่ให้ออกมาขอทานและปฏิบัติกับเธอไม่ดีนัก เธอได้รับความช่วยเหลือจากคนข้างบ้านและเจ้าหน้าที่ บางคนข้างในทำให้สามารถออกมาข้างนอกได้ เธอไม่มีทางเลือกในการทำงานมากนักเพราะสภาพร่างกายไม่ดีจึงทำการขอทานต่อไป โดยบางวันถ้ามีแรงอาจมีขาดมาขายด้วย”

เช่นเดียวกับ **ลุงเกษม** วณิพกคนตาบอดย่านปิ่นเกล้า ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ ร่าง พ.ร.บ. ๗ คนขอทาน ว่า “รู้เรื่องมาพอสมควรแล้ว และเคยไปให้การสนับสนุนด้วย ส่วนตัวเห็นว่าดีเพราะจะทำให้ขอทานหรือวณิพกถูกต้องไม่ผิดกฎหมายเป็นอาชีพของคนที่ไม่มีความเลือก ขบวนการค้ำมนุษย์ อาจลดน้อยลง และขอทานจากต่างชาติก็จะไม่มาแย่งอาชีพของคนไทย”

แม้บุคคลทั้งสองนี้อาจมิใช่ตัวแทนของผู้ที่หากินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องอยู่กับอาชีพ “ขอทาน” และ “วณิพก” ก็ตาม หากแต่คำพูดของทั้งสองอาจสะท้อนให้เห็นความรู้สึกที่มีต่อ “ร่าง พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน พ.ศ.” อันอาจส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ในวิถีชีวิตของพวกเขา อย่างไรก็ตามการรับรู้และความเข้าใจ “ร่าง พ.ร.บ. ๙ ฉบับนี้” ของเหล่าคนขอทานและวณิพกจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างผิวเผินและไม่กว้างขวาง พวกเขาอีกมากมายก็ไม่เคยรับรู้ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้มาก่อนเลย

ประเด็นขบคิด

ความหวังต่อชีวิตหลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. ใหม่ (ถ้าผ่านการพิจารณา)จะเป็นจริงหรือไม่? ยังเป็นคำถามสำคัญในการพิจารณา เพราะประสบการณ์ที่พวกเขาเคยได้รับการดูแลจากรัฐ ก็ทำให้เขาต้องขวนขวายหาทางหนีออกจากกรควบคุมเพื่อให้การดูแลมาแล้ว รากเหง้าแห่งปัญหาที่เรากำลังเผชิญอยู่คืออะไรกันแน่ ความล้มเหลวของระบบการจัดสวัสดิการภาครัฐที่เป็นธรรมสำหรับทุกคน หรือพฤติกรรมขอทานที่เป็นปัญหาจนต้องมิกฎหมายออกควบคุมมนุษย์ที่ทำการขอทานเหล่านั้น

ในแง่หนึ่งจึงเป็นสิ่งที่น่าตั้งคำถามต่อไปว่า “การรับรู้และเข้าใจสาระใน ร่าง พ.ร.บ. ควบคุมการขอทาน ของกลุ่มคนที่เป็นวณิพกและคนขอทานในสังคมไทยปัจจุบันนั้นมีมากน้อยเพียงใด และสังคมส่วนใหญ่มีความเห็นอย่างไร?” แม้ว่าในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมา จะเริ่มมีการพูดคุยกันในวงเฉพาะบ้าง แต่ก็ยังไม่มีเวทีสาธารณะ

สิ่งที่ต้องไม่ลืมคือ ในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างถึงแก่นของปัญหา และสาระของ พ.ร.บ. นี้ รวมถึงการตัดสินใจต่ออนาคตของกฎหมายฉบับนี้ คือเสียงจากคนขอทานเองโดยตรง ที่ดังลอดออกมาจากปากของพวกเขาอย่างแท้จริงมากกว่าจะเกิดจากการถูกตัดสินใจแทนโดยคนอื่น

ข้อมูลเพิ่มเติม

- การสัมมนา “ฟังความรอบด้านกับร่างพ.ร.บ.ขอทาน ใครได้ใครเสีย? จัดโดยสมาคมศิษย์เก่าสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2551
- อนุกรรมการด้านผู้พิการ มีแผนจะจัดสัมมนาในเรื่องนี้ในวันที่ 20 ตุลาคม 2551

พาราลิมปิก เกมส์ เกมส์การต่อสู้ทางชนชั้นของคนพิการไทย

โดย โอปอล์ ประภาวดี

หลังเสร็จสิ้นการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกครั้งล่าสุดที่กรุงปักกิ่ง สื่อแทบทุกหัวในเมืองไทย รายงานและบ่นกระปอดกระแปดแทนนักกีฬาคนพิการ เรื่องการมอบเงินรางวัลและการให้เงินอุดหนุนที่ไม่เป็นธรรมระหว่างนักกีฬาพาราลิมปิกกับนักกีฬาโอลิมปิก อาทิ นักกีฬาโอลิมปิกหากได้เหรียญทองก็จะได้รับการปูนบำเหน็จเป็นเงินขั้นต่ำ 10 ล้านบาท ในขณะที่นักกีฬาพาราลิมปิกที่ได้เหรียญทองจะได้รับการปูนบำเหน็จเป็นเงินขั้นต่ำเพียง 2 ล้าน เป็นต้น

สิ่งที่ชวนขบคิดก็คือ ทำไมจึงแตกต่างกัน? และทำไมจึงแตกต่างกันถึงเพียงนี้? หากจะบอกว่าความเป็นธรรมไม่ใช่ความเท่ากัน ก็น่าจะเป็นคำอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผลต่อสังคมออกมาจากผู้จัดการเรื่องนี้ แต่นั่นก็จะนำไปสู่อีกประเด็นหนึ่ง คือ แล้วใครจะสนใจฟัง?

สื่อบางหัวก็รายงานว่ากีฬาพาราลิมปิกครั้งนี้ก็เกิดขึ้นท่ามกลางความระส่ำระสายของการเมือง (แต่ก็เป็นช่วงเวลาต่อเนื่องกับกีฬาโอลิมปิก) และด้วยเหตุอะไรก็ไม่ว่าทำให้ภาครัฐอาจจะฉีกโอกาสจากความระส่ำระสายนี้จัดงบประมาณสนับสนุนการส่งให้นักกีฬาพาราลิมปิกเข้าแข่งขันที่ปักกิ่งลงจากครั้งที่ผ่านมา ได้รับแค่ 6 ล้าน ลองคิดว่าแค่ค่าตัวเครื่องบินสำหรับนักกีฬาก็หมดแล้ว เงินจึงต้องออกเงินในส่วนนี้ให้นักกีฬาเพิ่มเติม)

ใช่ และเห็นด้วยกับสื่อหลายๆเล่มต่อคนพิการอย่างยิ่งยวด ซึ่งหน้าที่ของสื่อ และคนในสังคมที่ทำงานด้านคนพิการควรจบแค่นั้นละหรือ?

เพราะเท่าที่เห็น ความซับซ้อนของกีฬาพาราลิมปิกถูกทำให้เบาบางลงด้วยการรายงานเหรียญ การได้รางวัล และการมอบเงินอุดหนุนให้นักกีฬา

เนื้อหาสาระ ความหมายและอุดมการณ์ของการจัดการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิก ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจนำมาเสนอแต่แรกกลับไม่พบ และหาไม่ได้จากสื่อและสังคมไทย

ทุกครั้งที่มีการแข่งขันกีฬาระดับโลกหรือระดับชาติจบลง ดูเหมือนว่าสิ่งที่เราสนใจใคร่รู้มีเพียงเรา ได้ก็เหรียญ ได้เงินลำดับที่เท่าไร และนักกีฬาที่ได้เหรียญนั้นได้เงินรางวัลไปเท่าใด

นักกีฬาที่ได้เหรียญกลับมา ก็จะเป็นที่โงะจันกันชั่วระยะเวลาหนึ่ง ชาบซึ่งน้ำตาไหลไปกับความเพียรพยายามอดทน ฝึกฝนต่อสู้ของพวกเขาชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่นานจากนั้นสังคมไทยก็หลงลืมชื่อและตำนานของพวกเขาราวกับว่าไม่เคยมีเหตุการณ์ใดๆเกิดขึ้น

สุดท้ายเราจึงมักจะเห็นวีรบุรุษวีรสตรีที่เราเคยชื่นชมต้องเผชิญมรสุมชีวิตลำพังสังคมไม่ได้ไปร่วมใส่ใจกับเขาอีก สังคมไทยเป็นสังคมที่ไม่สนใจใครรู้ว่า แล้วนักกีฬาคนพิการเหล่านั้นเขาเป็นใครได้เข้ามาถึงจุดของความสำเร็จนี้ได้อย่างไร มีสถาบันใดหรือองค์กรใดที่ท้าทายที่เอื้ออำนวยสนับสนุนฝึกหัดการกีฬาสำหรับคนพิการโดยตรงบ้าง และอะไรที่ทำให้เขามุ่งมั่นเดินเข้าสู่การเป็นนักกีฬาระดับชาติ

เท่าที่ทราบและติดตามจากสื่อ เรามักจะรู้กันแต่เพียงว่า ส่วนใหญ่นักกีฬาพิการของเรานั้นมาจากฐานะครอบครัวที่ยากจน และเลือกที่จะเล่นกีฬาเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวเอง ซึ่งก็ไม่ต่างจากนักกีฬาไม่พิการที่ไปแข่งขันโอลิมปิกสักเท่าไร

กีฬาในประเทศที่ยากจนและความเหลื่อมล้ำทางรายได้สูงเช่นประเทศเรา จึงไม่ใช่กีฬาเพื่อกีฬา ไม่ใช่กีฬาเพื่อทดสอบสมรรถภาพทางกายของมนุษยชาติ แต่มันเป็นกีฬาเพื่อใช้ทดสอบสมรรถภาพทางจิตใจในการหาทางเลี้ยงชีวิตของเหล่านักกีฬามากกว่า

สังเกตง่ายๆ กีฬาที่นักกีฬาทั้งพิการและไม่พิการที่ประเทศเราได้รับรางวัลนั้น เป็นกีฬาที่ชนชั้นสูงไม่มีวันจะส่งลูกหลานไปฝึกหัด ไม่ว่าจะเป็นกีฬายกน้ำหนัก กีฬาชกมวย กีฬาวิลแชร์ คนชั้นกลางหรือคนชั้นสูงจะส่งเสริมให้ลูกๆ ฝึกกีฬาที่ว่ากันว่ามีคลาสกว่านี้ ไม่ว่าจะเป็นยิมนาสติก บัลเลต์ หรือเทนนิส

ส่วนใหญ่และแทบทั้งหมดของนักกีฬาคนพิการเหล่านี้ ไม่ได้เกิดมาในชนชั้นกลางหรือชนชั้นสูง ที่ส่งให้ลูกฝึกกีฬาเพื่อสร้างความเป็นอัจฉริยะทั้งทางกายและทางใจ เตรียมพร้อมที่จะเอาชนะในเกมส์ของโลกอนาคตในสถาบันกีฬาใดๆ ทั้งสิ้น

หากนักกีฬาคนพิการเหล่านี้ถูกฝึกและทดสอบโดยมรสุมกับความลำบาก ยากไร้ของชีวิต ทำอย่างไรที่จะได้รับรางวัลเพื่อแลกเป็นเงินทองมาเลี้ยงชีวิตและครอบครัว การเข้ามาสู่วงการกีฬาก็เป็นการดิ้นรนกระเสือกกระสน ฝึกฝน อุตทน ต่อสู้ ปากกัดตีนถีบมาด้วยตัวเอง แทบทั้งสิ้น ต่อเมื่อมีแวแล้วเท่านั้น องค์กรและหน่วยงานต่างๆ จึงจะให้ความสนใจสนับสนุนต่อ และต่อเมื่อพวกเขาได้รับรางวัลแล้วเท่านั้นสวัสดิการที่พอจะหาได้ของชีวิตจึงจะมาเยือน และยังไม่รู้ว่าเมื่อหักเข้าองค์กร โบนัสองค์กรนี้จะเหลือตกถึงชีวิตของพวกเขาพอเลี้ยงชีพได้อย่างยั่งยืนหรือไม่

และอาจเพราะความซับซ้อนซ่อนเงื่อนของการอธิบายปัญหาความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชนชั้น ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากรของชนชั้น นี้กระมัง

คำอธิบายต่างๆ และการนำเสนอต่างๆ ของกีฬาโอลิมปิกและพาราลิมปิกจึงเหลืออยู่แค่การรายงานสรุปผลเหรียญ และการได้รับเงินรางวัล เพียงเท่านั้น

ชีวิตที่มีต่อหลังเกมส์กีฬาสิ้นสุดลง สิทธิ โอกาส และความยุ่งยากลำบากที่คนพิการเช่น พวกเขาต้องเผชิญ จึงมีเพียงความเจ็บงัน และเป็นเรื่องที่น่าทึ่งที่พวกเขาคนพิการต้องเผชิญไปเพียงลำพัง อยู่อย่างนั้น

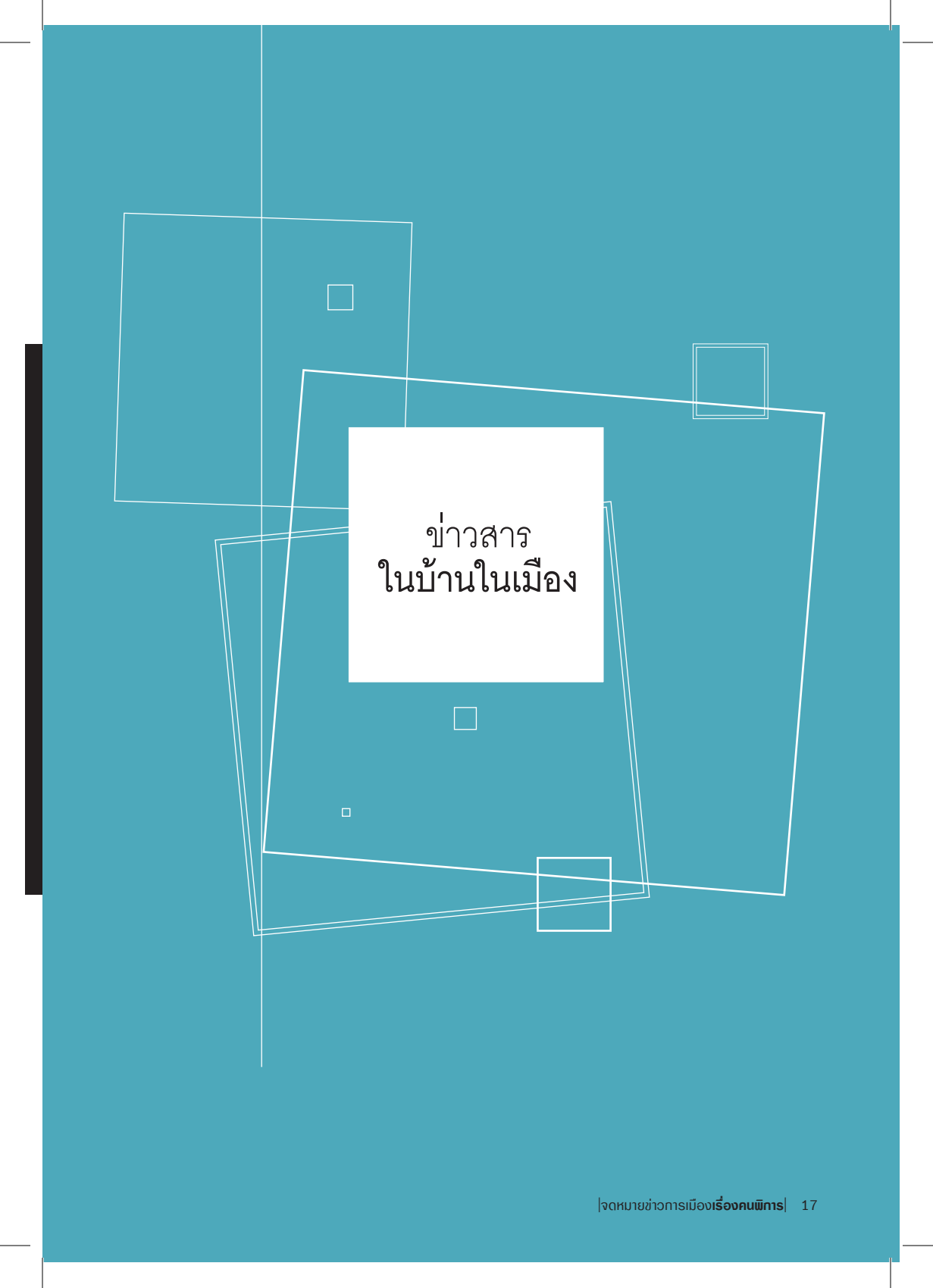
ไม่เคยเปลี่ยนแปลง...

ความเป็นมาของพาราลิมปิกเกมส์นั้นเริ่มต้นด้วยแนวคิดของ Sir Ludwig Guttman ซึ่งเป็น ศัลยแพทย์ที่ใช้กีฬาเป็นส่วนหนึ่งของการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพทหารที่บาดเจ็บจาก สงครามโลก ครั้งที่ 2 โดยได้มีการจัดการแข่งขันขึ้น ระหว่างทีมคนพิการจากสถานสงเคราะห์ Star & Garter และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล Stoke Mandeville ในระหว่างพิธีเปิดกีฬาโอลิมปิก ครั้งที่ 14 ซึ่ง ประเทศอังกฤษเป็นเจ้าภาพจัดขึ้น ณ กรุงลอนดอน

จากความพยายามที่จะผลักดันให้กีฬาคนพิการได้กลายเป็นกีฬาระดับโลกสำหรับคนพิการ ทั่วไปเป็นมาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นองค์กรกีฬา พาราลิมปิก ต่อมาในปี ค.ศ. 1960 ได้มีการจัดการ แข่งขันกีฬาพาราลิมปิก อย่างเป็นทางการที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ภายหลังกีฬาโอลิมปิก 2 สัปดาห์ ซึ่ง นับเป็นจุดเริ่มต้นอย่างเป็นทางการของกีฬาพาราลิมปิก ที่จัดคู่กับกีฬาโอลิมปิกมาทุกสมัย และได้มีการ ประกาศใช้ชื่ออย่างเป็นทางการว่า “ Paralympic Games “ ในปีค.ศ. 1984 สมัยการแข่งขันกีฬา โอลิมปิก ที่นครลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา

พาราลิมปิกเกมส์ ได้ถูกจัดขึ้นแล้ว 13 ครั้ง ครั้งที่ 13 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้ายนี้ จัดขึ้นภายหลัง กีฬาโอลิมปิก 2008 ณ เมืองปักกิ่ง ประเทศจีน

อีกสี่ปีข้างหน้า พาราลิมปิกเกมส์ครั้งที่ 14 ก็แว่วเวียนมาบรรจบอีกครั้ง ที่ประเทศอังกฤษ เส้นทางและอนาคตนักกีฬาคนพิการไทยจะเป็นเช่นไร ยังมีอีกหลายเรื่อง...

ข่าวสาร
ในบ้านในเมือง

กลุ่มคนพิการบุงร้องนายกฯ เร่งแก้ปัญหาลากกินแบ่งฯ

25 กันยายน 2551

เมื่อวันที่ 24 ก.ย. 2551 ตัวแทนสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยประมาณ 100 คนนับเป็นกลุ่มแรกที่มาชุมนุมเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยได้ชุมนุมบริเวณหน้าปากซอยเข้าบ้านพัก นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี ย่านแจ้งวัฒนะ พร้อมยื่นหนังสือขอให้รัฐบาลแก้ปัญหาให้คนพิการกรณีสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ออกสลากบำรุงการกุศลเพิ่ม จำนวน 15 งวดๆละ 4 ล้านฉบับ โดยเรียกเก็บค่ามัดจำ อัตราที่สูงถึง 6 เท่า จากเดิมเก็บค่ามัดจำร้อยละ 10 เท่านั้น ทำให้กลุ่มคนพิการซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ไม่สามารถหาเงิน

มาวางมัดจำได้ โดยประกาศจะบักหลักกรอจนกว่าจะได้รับคำตอบจากรัฐบาล นอกจากนั้น กลุ่มผู้พิการได้มอบดอกไม้ให้กำลังใจนายกรัฐมนตรี โดยบอกว่าเชื่อมั่นในการทำงานของรัฐบาล และถือเป็นบทพิสูจน์การทำงานของนายกรัฐมนตรี ที่เคยประกาศไว้ว่าจะช่วยเหลือประชาชนโดยเฉพาะคนยากจน พร้อมกันนั้น กลุ่มคนพิการตบอดที่มาจากชุมชนหมู่บ้าน นายกรัฐมนตรี เรียกร้องให้ช่วยแก้ปัญหาปากท้องและความยากไร้ของคนพิการทั่วประเทศ ♿

(สยามรัฐรายวันออนไลน์ มติชนออนไลน์
ไทยรัฐออนไลน์ 24 ก.ย. 2551)

ปัญหาเรื่องสลากกินแบ่งกับคนพิการ เป็นปัญหาที่ใหญ่กว่าที่คิด ที่สำคัญมีความซับซ้อนซ่อนเงื่อน ถีบ ลวง พราง คณะผู้จัดทำจดหมายข่าวฯ กำลังเกาะติดสถานการณ์เรื่องนี้อย่างไม่คลาดสายตา และสัญญาว่าจะนำข้อมูล พร้อมบทวิเคราะห์เจาะลึกทั้งหมดมาตีแผ่ ให้รับรู้กันเร็ววัน

ผู้สมัครผู้ว่าฯ กทม. โชว์นโยบายด้านคนพิการ 24 กันยายน 2551

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดเวที
แสดงวิสัยทัศน์ผู้สมัคร ผู้ว่าฯ กทม.
นโยบายเพื่อผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ

นายเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์
หมายเลข 2 กล่าวว่า หากเป็นผู้ว่าฯ
กทม. จะส่งเสริมและช่วยเหลือผู้พิการ
หรือมนุษย์ล้าให้โดยสารรถประจำทางและ
รถสาธารณะ มีป้ายบอกทางอักษรเบรลล์
ห้องน้ำผู้พิการ โดยจะถือเป็นนโยบายหลัก
ของ กทม. และให้มีศูนย์กีฬาสำหรับผู้
พิการ โดยให้มี 1 แห่งที่ดำเนินงานโดยผู้
พิการทั้งหมด และจะประสานภาคเอกชน
ให้รับผู้พิการเข้าทำงานด้วย

ขณะที่นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน
หมายเลข 5 กล่าวว่า จะสานต่องานเดิมที่

ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พิการให้มีอิสรภาพ
และเท่าเทียม โดยสถานที่ราชการจะมี
ห้องน้ำเฉพาะและราวจับ รวมถึงส่งเสริม
พัฒนาอาชีพผู้พิการ และมีหนังสือเสียง
สำหรับคนตาบอดในห้องสมุด กทม. ส่วน
เรื่องการศึกษาจะให้สิทธิเท่าเทียมคนปกติ

ด้านนายประภัสร์ จงสงวน
หมายเลข 10 กล่าวว่า จากผลงานรถไฟฟ้า
ใต้ดินแสดงให้เห็นชัดเจนว่าได้ช่วยเหลือผู้
พิการให้เดินทางสะดวก ไม่ถูกจองจำ หรือ
จำกัดสถานที่ ทำให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิต
ได้เหมือนคนปกติ โดยตั้ง สมาคมผู้พิการ
เข้าไปร่วมออกแบบสถานที่

ส่วนนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์
หมายเลข 8 กล่าวว่า การจะช่วยผู้พิการ
ไม่ใช่การขายฝัน แต่ต้องเป็นเรื่องของ
จิตใจ ต้องทำให้เกิดความเท่าเทียมทาง
จิตใจก่อน ไม่ใช่บอกว่ามีสะพานลอย
มีลิฟต์ มีบันได แต่ กทม. ต้องผลักดันให้มี
พ.ร.บ. ผู้พิการ โดยนำต้นแบบจาก
สหรัฐอเมริกา เริ่มจากการออกใบอนุญาต

ขับขีผู้พิการ มีที่จอดรถผู้พิการ และหาก
ได้เป็นผู้ว่าฯ กทม.จะให้ผู้พิการ 1 คน
เป็นที่มรองผู้ว่าฯ กทม. อย่างไรก็ตาม
ไม่ว่าใครจะได้เป็นผู้ว่าฯ กทม.ต้องทำ
หน้าที่ประสานงานให้ทุกอย่างเกิดขึ้นได้
บนพื้นฐานความจริง ไม่ใช่การพูดแต่บน
เวทีเท่านั้น ♿

(ไอเอ็นเอ็นออนไลน์ 23 ก.ย. 2551 มติชน
ออนไลน์ 24 ก.ย. 2551)

กว่าจดหมายข่าวจะออกฯ ผลการเลือกตั้ง
ผู้ว่าฯ กทม.คงเป็นที่รับรู้กันแล้ว ว่า ใครคือตัวจริง
เสียงจริง ที่ได้เข้ามาดูแลผลประโยชน์จัดสรรปัน
ส่วนทรัพยากรให้คนกทม.

หากพิจารณาจากการหาเสียงที่ผ่านมาจะเห็น
ว่านโยบายที่ผู้สมัครแต่ละคนเสนอจะทำเพื่อผู้
พิการนั้น ส่วนใหญ่จะเน้นไปเฉพาะด้านของการ
สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ หาก
ยังไม่มีใครกล่าวล่วงไปถึงการสร้างสังคมสวัสดิการ
ด้านอื่นๆ

เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าในเมืองหลวงนั้น
ความเป็นชุมชน ความเป็นเครือญาติได้เจือจางไป
แล้ว ระบบสวัสดิการของคนพิการที่ต้องอาศัยจาก
โครงสร้างเหล่านี้จึงอ่อนด้อยลงเมื่อเทียบกับคน
พิการในต่างจังหวัด ฉะนั้นการสร้างสังคม
สวัสดิการ จึงถือเป็นสวัสดิการที่จำเป็นและสำคัญ
ยิ่งสำหรับคนพิการที่อาศัยในเมืองใหญ่แห่งนี้

และแน่นอนสังคมสวัสดิการที่เหมาะสม
และเอื้อต่อการดำรงชีวิตที่ดีของคนพิการ จะ
เกิดขึ้นได้ต้องเกิดจากการให้ความสำคัญกับ
เสียงของคนพิการในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
วางแผน วางนโยบายเพื่อคนพิการด้วยกันเอง
ร่วมกับกทม. และคนที่กล่าวถึงเรื่องนี้ขึ้นมา
บ้างก็เห็นจะมีผู้สมัครที่มีภาพพจน์ไม่ดึ้นกใน
สายตาของคน กทม. นั่นก็คือ นายชูวิทย์
กมลวิศิษฐ์

.....

.....

ผ่านพ้นจากสมรภูมิการแข่งขันมาแล้ว
วันนี้ เวลานี้ “พ่อเมือง” คนใหม่ได้โอกาส
แล้วในการคิดจริง ลงมือจริง ๆ

เพื่อชีวิตที่ดีกว่าของคนพิการ

อย่าปล่อยให้คนพิการต้องกลายเป็น
พลเมืองชั้นสองที่ไม่เคยเข้าถึงทรัพยากร

และมีชีวิตแคว้งคว้างอยู่กลางเมืองใหญ่
อย่างที่ผ่านมามากแล้ว

ไทยอันดับ 41

ปิดฉากพาราฯ

18 กันยายน 2551

ความเคลื่อนไหวของนักกีฬาคนพิการทีมชาติไทย ในการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 13 ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ยอดเหรียญรวมของนักกีฬาไทยอยู่ที่ 1 เหรียญทอง 5 เหรียญเงิน 7 เหรียญทองแดง

ได้อันดับที่ 41 จาก 148 ชาติที่เข้าร่วมการแข่งขัน โดยเงินรองความเป็นเจ้าเหรียญทอง อันดับ 2 สหราชอาณาจักร อันดับ 3 สหรัฐอเมริกา จากผลงานในครั้งนี้ พ.อ.โอสถ ภาวิไล นายกสมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทยฯ และหัวหน้านักกีฬาไทย กล่าวว่า พอใจกับผลงานที่นักกีฬาทำได้ แม้จะไม่ได้

ตามเป้า 3 เหรียญทองที่ตั้งไว้ แต่นักกีฬาทำสถิติดีขึ้นหลายรายการ ทั้งวิลแชร์ เรซซิ่ง ว่ายน้ำ และยกน้ำหนัก เพียงแต่เรามีเวลาเก็บตัวน้อยกว่าหลายๆ ครั้งเท่านั้น

ขณะที่ประวัติ วัชรินทร์ เจ้าของเหรียญทองวิลแชร์เรซซิ่ง 1,500 ม. กล่าวว่า ในครั้งหน้าโอกาสคว้าเหรียญทองของนักกีฬาไทยจะยากขึ้น โดยเฉพาะวิลแชร์เรซซิ่ง ซึ่งกำลังขาดแคลนนักกีฬารุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทน ขณะที่จีนก็พัฒนาเร็วมากครั้งนี้จีนเก็บตัวฝึกซ้อมถึง 2 ปี แต่ไทยมีเวลาแค่ 3 เดือนจึงสู้กันลำบาก จึงอยากเสนอให้มีการเก็บตัวไม่น้อยกว่า 1 ปี เชื่อว่าผลงานของเราจะออกมาดีกว่านี้

(ไทยรัฐออนไลน์ 18 ก.ย.2551)

‘น้องแวว’

วอนรัฐดูแลนักกีฬาพิการ

‘อัสนี’ ไร้ส้วอย่างหัวใจสิงห์

“น้องแวว” สายสุนีย์ จ๊ะนะ นักวีลแชร์ฟันดาบ เหรียญทองแดง พาราลิมปิกเกมส์ 2008 วอนภาครัฐใส่ใจดูแลนักกีฬาคนพิการให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ด้าน “พี่ป้อม” อัสนี โชติกุล เดินทางมาให้กำลังใจเหล่าฮีโร่ของไทยในงานเลี้ยงฉลองของบริษัทบุญรอดบิวเวอรี จำกัด

เมื่อช่วงค่ำวันอังคารที่ 23 กันยายน ณ หอประชุมใหญ่ บริษัทบุญรอดบิวเวอรี จำกัด ย่านสามเสน คุณ จุตินันท์ ภิรมย์ภักดี ผู้จัดการทีมนักกีฬาคนพิการทีมชาติไทย และผู้บริหารบริษัทบุญรอดฯ เป็นหัวเรือใหญ่ในการจัดงานเฉลิมฉลองพร้อมมอบเงินรางวัลรางวัลอัสนี

เป็นกำลังใจให้แก่คณะนักกีฬา “พาราลิมปิกเกมส์ 2008” ที่ไปสร้างชื่อเสียงกรุงเทพฯ ประเทศไทย

งานนี้นักกีฬาที่คว้าเหรียญทองมาครอง ทาง “เบียร์สิงห์” อัดฉีด 3 แสนบาท ขณะที่นักกีฬาที่คว้าเหรียญเงิน รับไปเหรียญละ 1 แสนบาท ส่วนเหรียญทองแดงเหรียญละ 8 หมื่นบาท ทั้งนี้ทั้งนั้น บริษัทบุญรอดฯ ยังควักเงินมอบให้แก่บรรดานักกีฬาที่ไม่มีเหรียญติดมืออีกคนละ 2 หมื่นบาทเพื่อเป็นกำลังใจกันต่อไป

โดย ประวัติ วัชรธรรมย์ ฮีโร่เหรียญทอง วีลแชร์ เรซซิ่ง ซึ่งยังได้อีก 3 เหรียญเงิน 1 เหรียญทองแดง รับเงินอัดฉีดเข้ากระเป๋าจาก “เบียร์สิงห์” ไปทั้งสิ้น 680,000 บาท ขณะที่ สายชล คนเจน ที่คว้ามา 4 เหรียญเงิน 1 เหรียญทองแดง ได้ไป 480,000 บาท ส่วน ศุภชัย โกยทรัพย์ อีกหนึ่งนักกีฬาวีลแชร์ เรซซิ่ง เจ้าของ 2 เหรียญเงิน 1 เหรียญทองแดง มีเงินติดมือ 280,000 บาท ด้วยกัน

คุณจตุรินทร์ มีโอกาสพูดคุยกับ ทีมข่าว MGR Sport ที่ไปร่วมเป็นสักขีพยานในการมอบเงินอัดฉีด จึงขอฝากวอนผ่านสื่อไปยังภาครัฐดังนี้ “ก่อนอื่นต้องบอกว่าเราพอใจกับผลงานโดยรวมของนักกีฬาพาราลิมปิกไทย แม้ได้เหรียญทองน้อยกว่าเอเธนส์เกมส์ (3 เหรียญทอง) แต่นักกีฬาหลายคนสามารถทำลายสถิติได้ ตรงนี้เราอยากเห็นการสนับสนุนจากภาครัฐมากขึ้น อันที่จริงทางสิงห์ให้เงินคณะนักกีฬาคนพิการอยู่ปีละ 1.5 ล้านบาท ซึ่งทุกฝ่ายทราบดีว่าไม่เพียงพอ ผมจึงอยากให้รัฐเข้ามาดูแลในส่วนนี้ รวมถึงอยากให้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบกว่าที่เป็นอยู่ ไม่ใช่เก็บตัวกันแค่สามเดือนก่อนไปแข่งขัน อีกสี่ปีข้างหน้าเรามีคิวไปแข่งที่ลอนดอน ดังนั้นภาครัฐสามารถประเมินค่าใช้จ่าย วางแผนงานการสนับสนุนที่เป็นรูปแบบได้”

ด้าน สายสุนีย์ จ๊ะนะ หนึ่งในฮีโร่ของไทย ออกมาวอนภาครัฐเช่นกัน “ก็รู้สึกน้อยใจอยู่เหมือนกัน เพราะภาครัฐดูแลนักกีฬาไม่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเรื่องของสวัสดิการ ยกตัวอย่างง่ายๆ นักกีฬาปกติกลับมาสามารถบรรจุเข้า

ทำงานกับกองทัพหรือว่าภาคส่วนต่างๆ แต่คนพิการไม่ได้รับโอกาสจากหน่วยงานใดรับเข้าไปทำงานเลย”

สำหรับงานเลี้ยงฉลองในคืนนี้ คณะนักกีฬาพาราลิมปิกมีโอกาสซักภาพถ่ายรูปพร้อมกับ อัสนี-วสันต์ โชติกุล ดุโอ่นักร้องรุ่นเก๋าที่เดินทางมาร่วมแสดงความยินดีด้วย โดย “พีป้อม” ยังกล่าวให้กำลังใจนักกีฬาคนพิการเป็นการตบท้าย “ผมอยากมาแสดงความยินดีกับคณะนักกีฬา ผมอยากให้ทุกคนสู้ โดยการแข่งขันพาราลิมปิก ช่วงที่ผมไปทัวร์คอนเสิร์ตที่ลอนดอน ก็มีโอกาสดูการถ่ายทอดสดเหมือนกัน อีกทั้งตอนที่ผมไปซ้อมเล่นคอนเสิร์ตที่ราชมั่งค락กีฬาสถาน ผมเห็นนักกีฬาคนพิการลงฝึกซ้อมอย่างเข้มข้น ทำให้ผมรู้สึกประทับใจในความเพียรพยายามของทุกคนมาก จึงอยากให้ทุกคนยืนหยัดสู้อย่างหัวใจสิงห์ต่อไป” 🙌

(ผู้จัดการออนไลน์ 23 กันยายน 2551)

เสียงล้อเสียงเล่าอ้าง หรือเสียงบ่นดั่ง
ระงมไปทั่วกองทัพนักกีฬาคนพิการไทยที่ได้เข้าไป
ร่วมการแข่งขันพาราลิมปิก ปักกิ่งครั้งนี้ ส่วนใหญ่
จะบ่นถึงการตัดงบประมาณ การเลือกปฏิบัติ
ระหว่างนักกีฬา โอลิมปิก (ที่ไม่พิการ) กับนักกีฬา
พาราลิมปิก(ที่พิการ) โดยเฉพาะการเปรียบเทียบ
เรื่องเงินรางวัล เงินอัดฉีดทั้งหลายว่าต่างกันลิบลับ
ราวฟ้ากับเหว

หรือคนที่จะได้ทดลองใช้นุสัณญะว่า
ด้วยสิทธิคนพิการระหว่างประเทศที่ไทยเพิ่งลง
สัตยาบันไป ซึ่งว่ากันว่าได้กล่าวถึงการห้ามการ
เลือกปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน คนที่น่าจะถูกฟ้องเป็น
คนแรกคือ “รัฐบาลไทย” เพราะนอกจากจะไม่
ไปยึดติดต่อกีฬาคนพิการแล้ว ยังดัดงบบนักกีฬา
จนหยุดสุดท้าย แม้กระทั่งงบค่าเดินทางไปแข่งขัน
จนทำให้ทัพนักกีฬาไทยเกิดอาการท้อแท้และไม่
อยากไปแข่งขัน เดือดร้อนถึง “พี่ใหญ่” ผู้เป็น
เจ้าภาพอย่างจีน ถึงกับกลัวว่า “น้องเล็ก” อย่าง
ไทยจะไม่ไปร่วมการแข่งขัน จึงรับอาสาเลี้ยงดูปุ
เสื่อและเพิ่มเงินค่าเดินทางไปให้นักกีฬาไทยด้วยบ
จากรัฐบาลประเทศจีนเอง นั่นแหละ เราจึงได้มี
โอกาสเห็นทัพนักกีฬาคนพิการไทยลงสนาม

หรือถึงเวลาแล้วที่นักกีฬาคนพิการไทย
จะลองฟ้องใช้นุสัณญะระหว่างประเทศฉบับนั้นดู
ว่าจะขลังจริงหรือไม่ โดยประเดิมกับรัฐบาลไทย
เป็นเจ้าของเจ้าแรก...

หนังสือที่ระลึก พระพี่นางฯ ฉบับอักษรเบรลล์ ใกล้เคียง

วันที่ 23 ก.ย. ที่ผ่านมา ที่กระทรวงวัฒนธรรม นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) กล่าวถึงความคืบหน้าของการจัดทำหนังสือจดหมายเหตุ และหนังสือที่ระลึกในพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ ว่า ตามที่คณะกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือจดหมายเหตุและหนังสือที่ระลึกฯ ได้มอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐ 5 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักราชเลขาธิการ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ สำนักงานปลัด วธ. กรมศิลปากร และสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย จัดทำหนังสือที่ระลึก หนังสือจดหมายเหตุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 9 รายการนั้น

ขณะนี้ 3 รายการได้จัดทำต้นฉบับเสร็จแล้ว อยู่ในขั้นตอนการผลิต ได้แก่ 1. ดีวีดี สารคดีพระประวัติและพระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือน ก.ย.นี้ 2. หนังสือ

พระปิยโสทรเชษฐภคินี เป็นบทร้อยกรอง น้อมสำนึกพระกรุณาธิคุณ กำหนดแล้วเสร็จเดือนต.ค. และ 3. หนังสือพระประวัติและพระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ฉบับอักษรเบรลล์ สำหรับผู้พิการทางสายตาคาดว่าจะแล้วเสร็จเดือน พ.ย.”

ปลัด วธ. กล่าวต่อว่า คณะกรรมการฯ ได้รับการประสานงานจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขอให้จัดส่งแผ่นพับและบัตรรับหนังสือ ไปยังคณะกรรมการฝ่ายจัดการพระราชพิธี เพื่อคณะกรรมการฯ จะได้นำบัตรรับหนังสือใส่ในซองบัตรเชิญผู้ไปร่วมพระราชพิธี นอกจากนี้ให้แจกจ่ายหนังสือแผ่นพับ ฉบับภาษาไทย 2 ล้านฉบับ ภาษาอังกฤษ 1 แสนฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกมอบให้คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการพระราชพิธี แจกจ่าย ผู้ร่วมงานพระราชพิธี ในเขตกรุงเทพมหานคร และตามวัดต่าง ๆ ที่กำหนด ส่วนที่ 2 มอบทางจังหวัดแจกจ่ายให้ประชาชนในส่วนภูมิภาค 75 จังหวัดทั่วประเทศ

ให้คนพิการมีสิทธิ์

กำหนดผังรายการทีวี

ครั้งแรกของวงการโทรทัศน์ไทย

นายจอน อึ้งภากรณ์ กรรมการนโยบาย ในฐานะประธานคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย กล่าวว่า

“นี่เป็นครั้งแรกของวงการสื่อโทรทัศน์ในประเทศไทย ที่ผู้ชมจะมีบทบาทอย่างแท้จริงในการช่วยกำหนดทิศทางการผลิตรายการที่วีตามความต้องการได้โดยตรง ด้วยการสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ ใครที่ต้องการมีส่วนร่วมรีบขอใบสมัครและยื่นกลับมาภายในสิ้นเดือนนี้”

นายจอน กล่าวต่อไปว่า “การสรรหาสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ เป็นภาระผูกพันตามกฎหมาย ที่กำหนดให้มีกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภูมิภาคและทุกภาคส่วน ดังนั้นองค์การฯ จึงขอเชิญชวนองค์กรภาคประชาสังคม

ตามพื้นที่ใน 9 ภูมิภาค และองค์กรภาคประชาสังคมประเภทกลุ่มเฉพาะ 16 กลุ่มเสนอชื่อบุคคลที่เหมาะสมทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ เพื่อคัดเลือกกันเองต่อไปในแต่ละพื้นที่และในแต่ละประเภท คุณสมบัติโดยรวมของสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการจะต้องมีความสนใจ มีเวลา และมีจิตอาสาทำหน้าที่รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ชมและผู้ฟังในภูมิภาคหรือในกลุ่มของตนเองเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการนโยบายขององค์การฯ โดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลางและสุจริต ด้วยบทบาทและความรับผิดชอบ คือ จะต้องรับฟัง รวบรวมข้อมูล ที่สะท้อนความต้องการของผู้ชมและผู้ฟังรายการขององค์การฯ โดยจัดให้มีกระบวนการและกิจกรรมรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากประชาชนในภูมิภาคในวงกว้าง ทั้งนี้ องค์กรภาคประชาสังคมที่มีสิทธิ

เสนอชื่อบุคคลที่เหมาะสมทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้ชม และผู้ฟังรายการจะต้องเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคประชาชนหรือองค์กรด้านวิชาชีพ ที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐหรือองค์กรเพื่อธุรกิจ และมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนา กลุ่ม ชุมชน หรือสังคม โดยองค์กรภาคประชาสังคมตามพื้นที่ที่สามารถเสนอชื่อบุคคลได้ องค์กรละ 2 คน ตามภูมิภาคที่สำนักงานตั้งอยู่ และองค์กรภาคประชาสังคมตามกลุ่มเฉพาะต้องระบุกลุ่มที่สังกัด ได้เพียง 1 กลุ่ม และสามารถเสนอชื่อบุคคลที่เหมาะสมได้ องค์กรละ 2 คน”

นายจอน ย้ำว่า “การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ ถือเป็นครั้งแรกของวงการโทรทัศน์ไทย เพราะประชาธิปไตยคือหัวใจของทีวีสาธารณะผมจึงอยากเชิญชวนองค์กรภาคประชาสังคมให้มาร่วมมือเสนอชื่อบุคคลที่เหมาะสมเพื่อผลักดันให้เกิดรายการวิทยุและโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่และในแต่ละกลุ่มอย่างแท้จริง”

ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดและใบสมัครได้จาก <http://www.thaipbs.or.th> หรือสอบถามได้ที่ 0-2791-1000

ข้อมูลเพิ่มเติม องค์กรภาคประชาสังคมตามพื้นที่ใน 9 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง, กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล, ภาคกลาง-ตะวันออก, ภาคกลาง-ตะวันตก, ภาคใต้ตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง องค์กรภาคประชาสังคมประเภทกลุ่มเฉพาะ 16 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็ก, อายุไม่ครบ 15 ปี และกลุ่มครอบครัว, กลุ่มเยาวชน อายุ 15-25 ปี, กลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป, กลุ่มสตรี, กลุ่มความหลากหลายทางเพศ, กลุ่มผู้พิการ, กลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อย, กลุ่มแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ, กลุ่มธุรกิจ และผู้ประกอบการ, กลุ่มคนจนเมือง, กลุ่มผู้บริโภค, กลุ่มสุขภาพ, กลุ่มสิทธิมนุษยชน, กลุ่มฐานทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม, กลุ่มสื่อทางเลือก และกลุ่มศิลปะ

(สยามรัฐออนไลน์ 18 ก.ย. 2551)

ในสังคมไทย พื้นที่ทางการสื่อสารที่ตอบสนองคนพิการได้จริงนับว่าน้อยเต็มทน จึงนับว่าเป็นเรื่องน่ายินดีที่ ไทยพีบีเอส ได้พยายามเปิดให้คนทุกภาคส่วน รวมถึงคนพิการได้เข้าไปเสนอความคิดเห็น และความต้องการของตัวเองผ่าน “สภาผู้ชม”

กล่าวสำหรับปัญหาสำคัญเร่งด่วนของคนพิการ โดยเฉพาะปัญหาที่เป็นรูปธรรมซึ่ง ๆ หน้า ในการเข้าถึงข่าวสาร ที่สถานีแต่ละสถานีสามารถทำได้ หากละเอียดไม่ทำกันก็คือ การมีจอล่ามภาษามือ สำหรับคนหูหนวก หรือในทางเทคนิคหากไม่ต้องการให้เป็นการรบกวนผู้ชมท่านอื่น ๆ ก็อาจทำจอล่ามภาษามือเพื่อให้คนหูหนวกที่ติดตั้งเครื่อง Code caption¹ (ที่มีมูลค่าเพียงไม่กี่พันบาท) สามารถเข้าถึงข่าวสารและความบันเทิงได้ แต่สถานีโทรทัศน์ในเมืองไทยยังคงละเอียด ไม่ใส่ใจจะทำ

ไหน ๆ ไทยพีบีเอสมีแก๊จที่จะใส่ใจกับปัญหาเรื่องการเข้าถึงข่าวสารของ คนพิการแล้ว น่าจะเป็นสถานีต้นแบบที่มีล่ามภาษามือทุกรายการ เพื่อให้คนหูหนวกที่ติดตั้งเครื่อง Code caption สามารถได้รับรู้ข่าวสารและความบันเทิงทัดเทียมกับผู้ชมคนอื่น ๆ

หวังว่าตัวแทนคนพิการและคนทำงานเพื่อคนพิการท่านใดที่ได้เข้าไปในสภาผู้ชมแห่งนี้คงไม่ “แสร้ง” หลงลืม ละเอียดกับปัญหานี้สัก

¹ หากสถานีใดสนใจรายละเอียดในเรื่องนี้ให้โทรไปสอบถามรายละเอียดได้ที่สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย

Interview

สัมภาษณ์ อ.มณฑิธร บุญตัน
ว่าด้วยเรื่องอนุสัญญา
ว่าด้วยสิทธิคนพิการระหว่างประเทศ

“สิ่งที่โดดเด่นที่สุดในอนุสัญญาฉบับนี้คือ เรื่องการห้ามเลือกปฏิบัติ ซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นชัยชนะอันใหญ่หลวง คือเป็นเรื่องใหญ่และเป็นเรื่องใหม่ และเป็นการทลายที่สำคัญ เพราะฉะนั้นก็ต้องถือว่าคนพิการเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ให้กับวงการสิทธิมนุษยชนของไทยซึ่งไม่มีใครรู้เรื่องนี้มาก่อน วงการสิทธิมนุษยชนยังพูดแต่เรื่องการจับคนเข้าคุก ยังไม่ก้าวไกลไปถึงเรื่องของการเลือกปฏิบัติ”

หลังการปฏิวัติ 19 ก.ย. 2549 สังคมไทยหวังปฏิรูปสังคมใหม่ มีการเขียนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มีการเคลื่อนไหวในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา การสื่อสาร แต่ไม่รู้จะเป็นเรื่องที่สร้างรอยยิ้มหรือน้ำตาให้กับพลเมืองไทยดี เพราะหลายฝ่ายมองว่ากฎหมายหลายๆ ฉบับนั้นอาจพาสังคมไทยให้ “ถอยหลังเข้าคลอง” มากกว่าเดิม

หากทว่าท่ามกลางความลุ่มๆ ดอนๆ ทุกๆ เลของการเมืองและรัฐธรรมนูญไทย ใครเลยจะคาดคิดว่าวิกฤตดังกล่าว กลับเป็นโอกาสที่สำคัญสำหรับแวดวงคนพิการ

กล่าวได้ว่าในแวดวงการทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการช่วงเวลาดังกล่าว กลับเป็นช่วงเวลาของการทำงานหนักชนิดลี้มตาย เพราะหลายฝ่ายหลายองค์กรต่างร่วมมือกันปรับปรุง ผลักดัน ตัวยกกฎหมาย ที่จะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนพิการในสังคมไทยได้ถูกยกระดับมากขึ้น

พุทธศักราช 2550-2551 จึงถือเป็นหมุดหมายและก้าวกระโดดที่สำคัญของการทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในสังคมไทย เพราะนอกจากสังคมไทยจะคลอดกฎหมายฉบับใหม่เพื่อคนพิการแล้ว (พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550) ล่าสุด เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 ประเทศไทยได้ลงสัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2551 เป็นต้นมา

สิ่งที่กล่าวกันว่าโดดเด่นที่สุดในอนุสัญญาฉบับนี้คือ การพูดถึงการห้ามการเลือกปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

นี่คือนวัตกรรมใหม่ทางด้านกฎหมายที่เกิดจากการผลักดันของคนพิการไทย ที่ไม่เพียงช่วยเปิดศักราชใหม่ให้กับคนพิการเฉพาะในแวดวงคนพิการเท่านั้น แต่กล่าวได้ว่าการห้ามการเลือกปฏิบัติ ถือเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนของทำงานด้านสิทธิมนุษยชน

อ.มณฑิร บุญตัน สมาชิกวุฒิสภาและนายกสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย คือบุคคลสำคัญที่มีบทบาททั้งในเรื่องของการพัฒนาปรับปรุง แก๊ซ พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 รวมทั้งการร่างและผลักดัน อนุสัญญาฉบับดังกล่าว ได้กรุณาสละเวลาจากการทำงาน “ชนิดลืมหาย” ให้คณะทำงานจดหมายช่วย เข้าพบและสัมภาษณ์ถึงรายละเอียดที่มาที่ไปและความกระอักกระอ่วนเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ ท่ามกลางบรรยากาศร้อนระอุในรัฐสภา ยามบ่ายของเดือน กันยายนที่ผ่านมา

.....

คนสัมภาษณ์ : อาจารย์คะ เรื่องของการลงสัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการระหว่างประเทศนี้ไทยเรากว่าจะทำให้สัตยาบันถือว่าช้าไปมั๊ยคะ

อ.มณฑิร : ตามความเห็นของผมเข้าไปนิดนึงครับแต่ว่าก็ไม่ช้ามากนักคือมันมีประเทศสมาชิกเกือบ 200 ประเทศแล้วเราให้สัตยาบันเป็นประเทศที่ 30 กว่าก็ไม่ถึงเลวร้ายสักเท่าไร แต่ที่ผมบอกว่าช้าไปนิดนึงก็เพราะว่าประเทศไทยเรามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการร่างและมีส่วนร่วมในการเจรจาอย่างดูเด็ดและเข้มข้น

แต่พอถึงเวลาจะให้สัตยาบันขึ้นมาเราช้านิดนึง แต่มันก็มีเหตุผลเหมือนกันว่าทำไมเราช้าก็คือ หนึ่งเรามีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สองก็คือการจะให้สัตยาบันได้ อนุสัญญาหรือกติการะหว่างประเทศ ถ้าจะให้ดีควรจะต้องมีกฎหมายภายในประเทศรองรับเสียก่อน หากมีการให้สัตยาบันก่อนแล้วค่อยมาอนุวัติให้เป็นไปตามในภายหลัง มันก็จะไม่เป็นจริงดังสัตยาบันมันก็จะเป็นแต่ในนาม สำหรับกรณีนี้เราได้ลงนามแบบที่หมายถึงจองไว้เฉยๆก่อน ในปีที่แล้วตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 50 เราลงนามเลยตั้งแต่วันแรกที่เค้าเปิดให้ลงนามเราก็ลงนาม พอเราลงนามปุ๊บเราก็รีบดำเนินการแก้ไขกฎหมายภายในประเทศเลย

เราออกกฎหมายหลักออกมา สองฉบับ คือ พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนา

คุณภาพชีวิตคนพิการและ พ.ร.บ. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ อันนี้คือ พ.ร.บ. หลักแล้วเรายังไปแก้ไขกฎหมายอื่นอีก 20 ฉบับ แล้วเรายังมีส่วนร่วมในการร่าง รัฐธรรมนูญจนกระทั่งเรามั่นใจได้ว่ากฎหมายหลักสองฉบับ รัฐธรรมนูญเองและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกว่า 20 ฉบับมันพร้อมแล้วสำหรับเราที่จะให้สัตยาบันได้อย่างสง่าผ่าเผย

เพราะฉะนั้นก็ผลักดันคือมันเป็นขั้นเป็นตอน ช่วงปี 50 เราเหนื่อยมาก เพราะเราต้องการผลักดันให้รัฐบาลทำคู่ขนานก็คือดำเนินการเพื่อให้มีการให้สัตยาบัน อันที่สองคือทำยังไงที่เราจะดำเนินการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศตั้งแต่รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติเกี่ยวกับคนพิการโดยตรงแล้วก็พระราชบัญญัติฉบับอื่นที่มีผลต่อคนพิการ

จะโชคดีหรือโชคร้ายของประเทศไทยก็ไม่ทราบ หลังมีรัฐประหารเราก็สามารถมาทำงานใน สนช. ฉะนั้นเราก็ทำเต็มที่ แก้กฎหมาย 20 ฉบับไม่ใช่เรื่องง่ายๆ นะครับ (ยิ้ม)

เราทำได้ภายใน หนึ่งปีก็ต้องถือว่าเป็นเรื่องมหัศจรรย์ได้ เมื่อเราแก้กฎหมาย 20 ฉบับออก พ.ร.บ. 2 ฉบับร่วมร่างรัฐธรรมนูญพอเราแพ็กกันสนับสนุนเหมือนกับเรามีกองหนุนเราก็พร้อมที่จะดันให้รัฐบาลให้สัตยาบัน

ตอนที่ผมไปชี้แจง ไป defend เรื่องนี้ผมบอกรัฐบาลไปเลยว่าเราไม่มีเหตุผลอะไรที่จะไม่ให้สัตยาบันเพราะเราพร้อมทุกอย่าง กฎหมายภายในประเทศเราพร้อม ประวัติความเป็นมามีส่วนร่วมในการยกร่างในการเจรจา รู้สึกว่าเราเข้มข้นดูเดือดมาตลอดเพราะฉะนั้นไม่มีเหตุผลอะไรที่เราจะเอ้อระเหยผลัดวันประกันพรุ่งนั้นไม่มีเหตุผล

คนสัมภาษณ์ : แล้วสาระสำคัญที่อาจารย์คิดว่าเป็นหลักและเป็นจุดเด่นที่สุดในอนุสัญญาฉบับนี้คืออะไรคะ

อ.มณฑิร : คงจะเป็นการประสานกันอย่างแนบแน่นระหว่างกฎหมายภายในและ

กฎหมายภายนอกประเทศในสองมิติ มิติแรกเราคุ่นเคยกับมิติทางด้านการพัฒนาซึ่งเราพยายาม up gradeจากการสงเคราะห์มาเป็นการพัฒนา เราใช้หลัก social development อันนี้มีอยู่ในกฎหมายฉบับที่เป็นกฎหมายหลักของเรา คนพิการก็จะได้รับอนิสต์ตรงนั้นด้วย อนุสัญญานี้ก็เป็นตัวตอกย้ำและมีรายละเอียดแล้วมีหลายเรื่องที่เราสามารถใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการปฏิบัติตามกฎหมาย ภายในประเทศได้

อีกหลักหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องประเทศไทยยังไม่คุ้นเคยแต่ก็ปรากฏอยู่ในกฎหมายทุกฉบับทั้งรัฐธรรมนูญ ทั้ง พ.ร.บ. ส่งเสริมฯ พ.ร.บ. การจัดการศึกษาฯ แล้วก็ในอนุสัญญาฉบับนี้ด้วยก็คือเรื่องการห้ามเลือกปฏิบัติซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นชัยชนะอันใหญ่หลวงคือเป็นเรื่องใหญ่และเป็นเรื่องใหม่และเป็นการทลายที่สำคัญ

ผมว่าการส่งเสริม พัฒนาอย่างที่เราเคยทำกันมาถึงแม้จะ up gradeจากการสงเคราะห์มาเป็นส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ก็ไม่ได้เป็นเรื่องแปลกใหม่อะไร เมืองไทยก็ยั้งคุ้นเคยอยู่ แต่พอบอกห้ามเลือกปฏิบัติต้องถือว่าเป็นก้าวสำคัญ เป็นก้าวกระโดดซึ่งสังคมไทยจะต้องเข้าใจว่าคุณจะต้องเรียนรู้เพื่อที่จะเข้าใจว่าการเลือกปฏิบัติเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แล้วเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในประเทศพัฒนาแล้วที่ฮิตที่สุด ก็คือเรื่อง discrimination คือเรื่องเลือกปฏิบัติ อันนี้สังคมไทยยังไม่ได้เรียนรู้ที่จะได้ใช้มาตรการห้ามเลือกปฏิบัติในระดับพระราชบัญญัติ

ผมพยายามดันไปไกลกว่านั้นนอกจากเราจะดัน พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเราผ่านแล้ว ดัน พ.ร.บ. การจัดการศึกษาฯ ซึ่งมีมาตรการห้ามเลือกปฏิบัติ ผมพยายามผลักดันกฎหมายภาพรวมที่เป็นการห้ามเลือกปฏิบัติโดยภาพรวมต่อประชาชนหรือกลุ่มประชาชนปรากฏว่า สนช. รับไม่ได้ เค้าก็บอกว่าประเทศไทยยังไม่ถึง เอาแค่คนพิการไปก่อน เค้ว่าอย่างงั้น

ในขณะนั้นมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ปรากฏว่าสังคมไทยยังรับไม่ได้ถ้าเกิดว่าเค้าต้องการจ้างคนสวยไปทำงาน ถ้าคนไม่สวยจะไปฟ้องเพราะว่าเพราะเลือกปฏิบัติเค้าไม่รู้จะทำยังไง เค้ว่าอย่างงั้นนะ

เพราะฉะนั้นก็ต้องถือว่าคนพิการเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ให้กับวงการสิทธิมนุษยชนของไทยซึ่งไม่มีใครรู้เรื่องนี้มาก่อน วงการสิทธิมนุษยชนยังพูดแต่เรื่องการจับคนเข้าคุกยังไม่ก้าวไกลไปถึงเรื่องของการเลือกปฏิบัติซึ่งเป็นเรื่อง classic เป็นเรื่องขั้น advance เป็นเรื่องขั้นก้าวหน้าของวงการสิทธิมนุษยชนในประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่ว่าผมอยากให้อารีกในประวัติศาสตร์ออกไปในอนาคตถ้าใครพูดถึงเรื่องการนำเอาหลักห้ามเลือกปฏิบัติมาใช้ในวงการพลเมืองสิทธิมนุษยชน คนพิการต้องได้รับเครดิตในฐานะที่เป็นคนบุกเบิกในเรื่องนี้

เรื่องการห้ามเลือกปฏิบัติซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นชัยชนะอันใหญ่หลวงคือเป็นเรื่องใหญ่และเป็นเรื่องใหม่และเป็นการทลายที่สำคัญ

แล้วมันจะมีการพลิกผันสถานการณ์สังคมฐานเวทนานิยม สังคมฐานความเชื่อ สังคมฐานความรู้สึกไปสู่สังคมฐานสิทธิ เพราะตัวห้ามเลือกปฏิบัติที่มันเป็นตัวชีวิต มันเหมือนกับเป็นการหักมุมโดยสิ้นเชิงจากที่เราเคยกับการสงเคราะห์แล้วค่อยเป็นค่อยไป มาสู่การส่งเสริมของการพัฒนา มันเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ขึ้นมา นอกจากการส่งเสริมคือต้องจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเพราะไม่ว่าคุณจะไปสักปานใด คุณจะส่งเสริมไปสักร้อยแปดพันเก้าวิธีการแต่ถ้าคุณเลือกปฏิบัติในการส่งเสริมก็ไม่มีความหมาย

คนสัมภาษณ์ : แล้วกฎหมายในประเทศเรื่องของการเลือกปฏิบัติเริ่มพูดถึงจริงๆ ใน พ.ร.บ. ปี 50 หรือว่า พ.ร.บ. ปี 34 ค่ะอาจารย์

อ. มณฑิร : พ.ร.บ. ปี 50 ครับ ใน พ.ร.บ.ปี 34 ไม่มีมาตรการห้ามเลือกปฏิบัติเลย คำว่าห้ามเลือกปฏิบัติจะมาปรากฏในรัฐธรรมนูญ 2540 ซึ่งสมาคมคนตาบอดแห่ง

ประเทศไทยเป็นคนเสนอ สสร. ในมาตรา 30 วรรค 3 ก็ไปจากชุมชนคนพิการแต่ที่เราไม่ได้เสนอเฉพาะเพื่อตัวเองแต่เราเสนอเพื่อคนโดยรวมซึ่งมันได้รับการบรรจุเป็นรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี 40 แต่ว่าคำว่าความพิการมันยังไม่ชัดเจน ในขณะที่มาตรา 30 วรรค 3 พูดถึงเฉพาะสภาพทางกายหรือสุขภาพซึ่งมองความพิการเฉพาะในเชิงการแพทย์ สภาพทางกายหรือสุขภาพไปมองกันที่ปัจเจกบุคคล แต่ความพิการในมิติฐานสิทธิมันเป็นปฏิสัมพันธ์หรือสมการของความเป็นปัจเจกกับเงื่อนไขทางสังคม สิ่งแวดล้อมที่เราเป็น interactive process เป็นกระบวนการที่มันวิ่งเข้าหากันระหว่างเงื่อนไขของปัจเจกบุคคลกับเงื่อนไขที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอก อันนี้เป็นความพิการใน definition ใหม่ ในนิยามใหม่ ความพิการมันไม่ได้เป็นสภาพเชิงเดี่ยวของบุคคลว่าคนคนนี้มีอาการพิการนะมันไม่ใช่ คนนี้มีความพิการเพราะว่าที่เค้าเป็นอยู่เมื่อมันมีปฏิสัมพันธ์กับเงื่อนไขภายนอกจึงเกิดความพิการ

คนสัมภาษณ์ : หมายความว่าบางครั้งความพิการมันไม่ใช่สภาพที่เกิดขึ้นมาโดยกำเนิด แต่มันอาจจะเกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นตัวทำให้เกิดสภาพความพิการ นั่นหมายความว่าใครจะพิการหรือไม่พิการมันก็ขึ้นกับสังคมนั้นๆ ด้วยใช่ไหมคะ

อ. มณฑิเตอร์ : ครับ สังคมสร้างความพิการ ภาษาฝรั่งเค้าบอกว่า disability มันเป็น social construction มันถูกสร้างขึ้นมาจากเงื่อนไขทางสังคม ถ้ามันไม่มีเงื่อนไขทางสังคมมันก็เป็นแค่ลักษณะของบุคคลซึ่งลักษณะของบุคคลมันไม่เคยซ้ำกันเลย ลักษณะของบุคคลมันแตกต่างกันหลากหลายเหลือเกิน

แต่เมื่อเราเอาอัตลักษณ์ของบุคคลไปบวกเงื่อนไขทางสังคมขึ้นมาเมื่อใดแล้วมันเกิดความพิการแล้วก็ยากที่จะโทษอัตลักษณ์ของบุคคลซึ่งไม่เคยคงที่ มันเปลี่ยนแปลง มันผกผัน มันสั้วตัวแปรเยอะ แต่เมื่อใดที่เราไปผสมกับเงื่อนไขทางสังคมแล้วมันเกิดความพิการขึ้นมาต้องตั้งสมมุติฐานโทษเงื่อนไขทางสังคมไว้ก่อนอยู่แล้ว

ฉะนั้นเราจะต้องจัดเงื่อนไขสังคมซึ่งเป็นสาเหตุของความพิการ เพราะฉะนั้นเงื่อนไขทางสังคมซึ่งเป็นสาเหตุของความพิการที่รุนแรงและโหดเหี้ยมที่สุดก็คือการเลือกปฏิบัติ เงื่อนไขทางสังคมที่มันเป็นตัวทำให้เกิดความพิการเพราะลำพังถ้าไม่มีเงื่อนไขทางนั้นคงเป็นเพียงอัตลักษณ์เฉพาะบุคคล อัตลักษณ์เฉพาะบุคคลมีสูง ต่ำ ดำ ขาว อ้วน ผอม สารพัดอย่างในจักรวาลแต่เมื่อใดที่เราเอาเงื่อนไขทางสังคมเข้าไปจับ เอาเงื่อนไขที่มันเป็นพื้นฐานปัจจัยแวดล้อมเข้าไปจับปุ๊บจึงเกิดความพิการ

ดังนั้นสิ่งที่ต้องกำจัดเป็นอันดับแรกคือเงื่อนไขทางสังคมที่เป็นต้นเหตุของความพิการ เงื่อนไขทางสังคมที่เป็นต้นเหตุของความพิการอันไหนล่ะที่มันร้ายแรง โหดเหี้ยม ทารุณที่สุดคือการเลือกปฏิบัติ เพราะฉะนั้นมันเป็นยาวนานแรงที่สุดของอนุสัญญาฉบับนี้และมันส่งผลมาถึง พรบ. ส่งผลเชื่อมโยงถึงรัฐธรรมนูญและต้องเป็นเรื่องของความโชคดีที่เราเขียนเชื่อมกันไว้หมด

คนสัมภาษณ์ : *นั่นแสดงว่าเราเตรียมการสำหรับอนุสัญญาฉบับนี้มาอย่างพร้อมสรรพแล้ว*

อ. มณฑะเชียร : ครับ เราก็เขียนเชื่อมกันไว้หมดในรัฐธรรมนูญมาตรา 80 กว่าๆ ว่ารัฐจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด พอเราให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับนี้ปุ๊บมันก็ถูก lock โดยรัฐธรรมนูญแล้วมันก็ถูกตั้งรับโดยมาตรา 30 ในเชิงห้ามเลือกปฏิบัติ ในมาตรา 54 ในมาตราส่งเสริม โดยมาตรา 152 มีมาตรการที่ให้มีส่วนร่วมแม้ว่าคุณจะห้ามเลือกปฏิบัติหรือคุณจะส่งเสริมแต่ว่าคุณไม่ให้มีส่วนร่วมในการห้ามเลือกปฏิบัติหรือการส่งเสริมเป็นแค่ส่วนหนึ่ง แต่มันต้องมี 3 ส่วนหลักคือ การห้ามเลือกปฏิบัติได้ คุณจะส่งเสริมหรือคุณจะพัฒนาได้ คุณต้องให้เค้ามีส่วนร่วม อันนี้คือรัฐธรรมนูญซึ่งเชื่อมโยงกับอนุสัญญา พ.ร.บ. ส่งเสริมก็เช่นกันก็เขียนไว้ในมาตรา 6 อำนาจหน้าที่ของกรรมการที่เสนอแผนหลักต่อรัฐบาล แผนหลักนั้นจะต้องเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเพราะฉะนั้นได้ผูกโยงเป็นโซ่ตรวนไว้อย่างแน่นหนาคือเราไม่ได้มองมาตราใด

มาตราหนึ่งอย่างเดียวเพียงแต่เรามองทั้งหมดและต้องขอบคุณอนุสัญญาฉบับนี้เพราะมันเป็นแรงบันดาลใจให้เราทำสิ่งนั้น

คนสัมภาษณ์ : เราลงนามและให้สัตยาบัน อนุสัญญานี้เมื่อวันที่เท่าไรคะ

อ. มณฑะเียร : เราลงนามเมื่อวันที่ 30 มีนาคม ปี 2550 ให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2551 หมายความว่าตอนนี้เราสามารถยกเอาความในอนุสัญญาขึ้นต่อสู้ในศาลได้แล้วครับ

คนสัมภาษณ์ : ในภูมิภาคเอเชียประเทศเราให้สัตยาบันเป็นประเทศแรกมั้ยคะ

อ. มณฑะเียร : คงเป็นประเทศเบื้องต้นแต่ไม่ใช่ประเทศแรก อินเดียให้สัตยาบันก่อนเรา ฟิลิปปินส์ให้สัตยาบันก่อนเรา แต่พูดถึงเรื่อง implementation ไม่ต้องพูดถึงนะครับ เราไม่กล้าที่จะไปก้าวล่วงเพราะวิธีการปฏิบัติตามหรืออนุวัตรให้เป็นไปตามอนุสัญญาของเค้า ผมมีความเชื่อมั่นนะครับว่ากฎหมายของเราที่ออกมาปี 2550 จะมาเป็นตัวสำแดงว่าเราจะปฏิบัติตามอนุสัญญาได้อย่างดีเมื่อเทียบกับกฎหมายภายในประเทศของต่างประเทศ การที่หลายประเทศให้สัตยาบันนั้นไม่สำคัญเท่ากับว่าเมื่อเค้าให้สัตยาบันแล้ว เขามีกฎหมายภายในประเทศของเค้าแรง เข้มข้น ดูเด็ดขาดไหน

คนสัมภาษณ์ : จากที่ฟังมาในลายลักษณ์อักษรทางกฎหมายค่อนข้างสมบูรณ์แบบแล้วละ แต่ที่นี้ในเชิงรูปธรรมมันจะเกิดมรรคเกิดผลกับตัวคนพิการได้จริงมากน้อยแค่ไหนคะ

อ. มณฑะเียร : ก็มันอยู่ที่ว่าเราจะปฏิบัติตามกฎหมายได้ขนาดไหน แล้วผลของตัวชีวิตของการปฏิบัติตามกฎหมายที่ดีก็คือองค์กรคนพิการซึ่งจะเป็นผู้ที่เป็นปาก เป็นเสียง

เป็นผู้สะท้อนปัญหา เป็นหมาเฝ้าบ้าน เป็นหมาล่าเนื้อ คือองค์กรคนพิการแบบไทยๆ ต้องเป็นทั้ง watch dog เป็นทั้ง hunt dog ด้วยกัน ก็เป็นแค่ watch dog ไม่ได้เหมือนปลงตกเพราะว่าสวัสดิการ บริการของเรามันไม่มีหรือว่ามีน้อยเพราะฉะนั้นมันต้องล่าด้วย เมื่อล่าแล้วก็ต้องป้องกันเอาไว้ ต้องปกป้องเอาไว้เป็น watch dog ด้วยเพราะฉะนั้นเราเป็น 2 in 1 องค์กรคนพิการไทยทำหน้าที่เอนกประสงค์ เพราะฉะนั้นความเข้มแข็งขององค์กรคนพิการ จะเป็นปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งในและต่างประเทศ

ในขณะที่เรารณรงค์เอาสิทธิในเชิงนามธรรม แต่เศรษฐกิจเราดูแลตัวเองไม่ได้ มีอขวาด่า มีอซ้ายขอ

คนสัมภาษณ์ : ที่นี้องค์กรคนพิการเองหรืออะไรคือหลายฝ่ายมองว่าที่อยู่ในองค์กรเหมือนกับคนพิการในระดับรากหญ้าในภูมิภาคต่างๆ ที่ขาดความรู้ ความเข้าใจและแทบจะไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเลย ตรงนี้อาจารย์คิดว่าจะมีช่องทางใดที่จะทำให้ได้รับข้อมูล

อ. มณฑิธร : อันนี้ก็ไม่ได้แตกต่างกับการเมืองกระแสหลักนะ พอพูดเรื่องนี้ก็กลับมาหาเรื่องเดิมอย่างเช่นความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแตกต่างกันเหลือเกินก็เพราะว่าความเหลื่อมล้ำทางข้อมูลที่น่าไปสู่ ความเหลื่อมล้ำทางองค์ความรู้ทำให้มันสูงมันเป็นเรื่องคนมีกับคนไม่มี ยิ่งคนพิการความเหลื่อมล้ำยิ่งเห็นได้ชัดเลยเพราะว่าคนพิการมีความเหลื่อมล้ำกับคนทั่วไปอยู่แล้วในเรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

องค์ความรู้โดยเฉพาะพวกผมมีความเหลื่อมล้ำกว่าคนทั่วไป ฉะนั้นพวกผมที่อยู่ชนบทมันยิ่งเหลื่อมล้ำซ้ำสองเพราะว่าพวกผมยังพอตะเกียกตะกายไปซื้อ ไปหามา

แพงกว่าคนทั่วไป 10 เท่าก็ยังู้หนี้ยืมสินไปซื้อไปหามาได้ เช่น โทรศัพท์ผมอยากจะใช้เครื่องละพันกว่าบาทผมก็ไม่ได้ใช้ เพราะถ้าผมใช้โทรศัพท์เครื่องละพันกว่าบาทผมก็ไม่สามารถที่จะใช้เมนู ผมก็ไม่สามารถที่จะใช้ SMS ได้ ผมก็ต้องปากกั๊ดตีนถีบไปซื้อเครื่องละหมื่นกว่าบาทมาใช้ ภาระในการดำรงชีวิตของผมมันสูงกว่าคนทั่วไปในเมืองเงินเดือนผมเท่ากับเค้าหรือมากกว่าแต่ว่าภาระในการดำรงชีวิตผมมันก็มากกว่า ความเหลื่อมล้ำทางด้านข้อมูล ข่าวสารระหว่างคนพิการกับคนทั่วไปแรงอยู่แล้ว แล้วลองไปดูคนพิการในชนบทกับคนทั่วไปในเมืองมันห่างกันยิ่งกว่าสวรรค์กับนรก คือความเหลื่อมล้ำระหว่างคนพิการในเมืองกับคนทั่วไปในเมืองก็มากอยู่แล้วในด้านข้อมูลข่าวสาร ที่นี้ยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างคนพิการในเมืองกับคนพิการในชนบทอีก เพราะฉะนั้นจากคนทั่วไปในเมืองไปหาคนพิการในชนบทมันไกลเหลือเกิน

เพราะฉะนั้นองค์กรคนพิการอย่างองค์กรที่ผมอยู่จึงรณรงค์เรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมาก หลายคนอาจจะแปลกใจว่าสมาคมที่ผมเป็นนายกเอะอะก็ข้อมูลข่าวสารเอะอะก็ access เอะอะก็เรื่องทำไมคุณไม่แจกเอกสารเป็นอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเบรลล์ให้ผมคือเรื่องนี้กลายเป็นเรื่องที่ผมต้องสู้รบปรบมือมากเพราะว่ามันเป็นหัวใจสำคัญในโลกของฐานสิทธิ ถ้าคุณไม่รู้ข้อมูลแล้วคุณจะไปพิทักษ์สิทธิได้อย่างไรเพราะฉะนั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมันเป็นหัวใจสำคัญที่จะสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรคนพิการ ไม่ใช่แค่ระงับองค์กรคนพิการที่มีปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเท่านั้น คนพิการทุกกลุ่มถ้าเค้ายังไม่รู้เลยว่าสิทธิของเค้ามันเป็นยังไง เค้ายังไม่รู้เลยว่าครรลองในการที่เค้าจะใช้สิทธิเค้าเป็นยังไง เค้ายังไม่รู้ว่าเค้าจะขจัดการเลือกปฏิบัติ เค้าจะติดตามตรวจสอบอำนาจรัฐได้อย่างไร แล้วสิทธินั้นมันจะเป็นมรดก เป็นผลได้อย่างไร

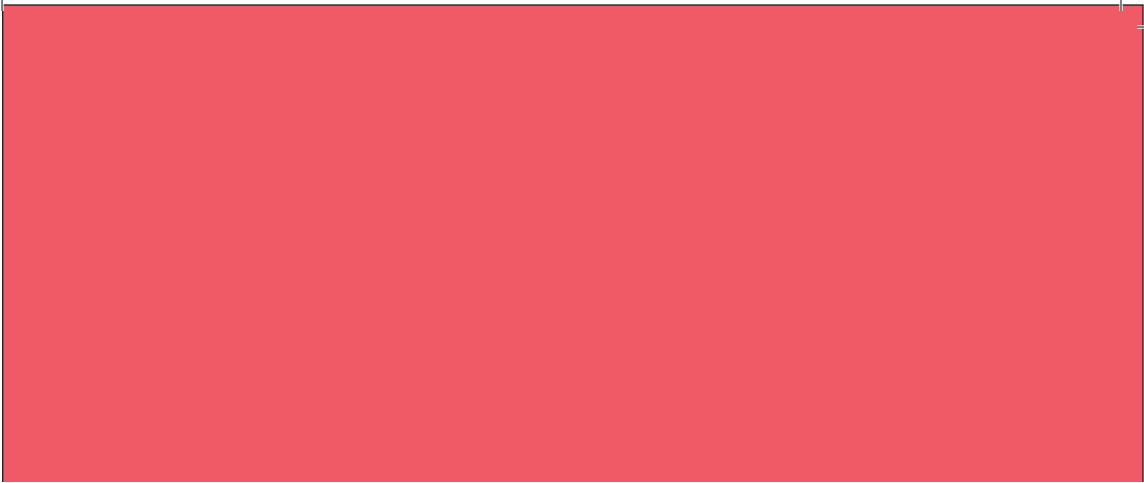
คนสัมภาษณ์ : ฟังอาจารย์คุยแล้วเห็นอาจารย์ย้ำแล้วก็ให้ความสำคัญเกี่ยวกับองค์กรคนพิการ ที่นี้อยากทราบว่าองค์กรคนพิการหรือภาคประชาสังคมของคนพิการ อาจารย์คิดว่าสังคมไทยเรามีพัฒนาการความเป็นมาอย่างไรบ้างคะ

อ. มณฑิร : พัฒนาทางอาชีพก่อนเพราะว่าปากท้องสำคัญที่สุด คนเหล่านี้รวมตัวกันเพื่อความอยู่รอดเพื่อปากท้องเป็นอันดับแรกเสร็จแล้วแนวคิดในเชิงปรัชญา แนวคิดในเรื่องของสิทธิที่เป็นสิทธิพลเมือง สิทธิมนุษยชนในภาพรวมซึ่งมันก็เป็นข้อจุดเด่นและจุดด้อยจุดเด่นก็คือเมื่อเรามีความอิ่มแล้ว เมื่อเราสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านปากท้องแล้วเราก็จะมีเวลาในการดูแลเรื่องสิทธิที่เป็นรากฐานได้มากขึ้นโดยที่เราจะลดการพึ่งพาไปด้วย แต่ข้อด้อยก็คือว่าบางครั้งมันทำไปพร้อมกัน มันทำให้เราต้องประนีประนอมในการตอบสนองเพื่อให้ได้มาซึ่งการแก้ปัญหาปากท้องคือเราต้องยอมรับว่าเราเป็นสังคมที่เศรษฐกิจมาก่อนอย่างอื่น สังคมเอเชียส่วนใหญ่ ที่นี้ถ้าเกิดเราสามารถมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ปากท้องเราอยู่รอดแล้วเราสามารถที่จะสร้างอำนาจต่อรองกับอำนาจรัฐได้ เราก็ไม่ตกอยู่ในฐานะผู้เสียเปรียบ ในขณะที่รณรงค์เอาสิทธิในชื่อนามธรรมแต่เศรษฐกิจเราดูแลตัวเองไม่ได้มือขวาตา มือซ้ายขอ

นี่ก็ออกมัยยะมันก็เป็นใจก็ใช่มีครับ เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่าการทำแบบคู่ขนานคือเศรษฐกิจเราก็ต้องเสถียรภาพ สิทธิที่เป็นนามธรรมก็ต้องต่อสู้ เราไม่สามารถจะคาดหวังความเป็นรัฐสวัสดิการ คือมีบางคนเพื่อฝันว่าจะเป็นรัฐสวัสดิการแล้วเราก็ไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจมันไม่ชัดความเป็นจริงประเทศไทยไม่มีวันเป็นนักเศรษฐกิจเป็นไปไม่ได้เราต้องยอมรับเลยว่าประเทศไทยเป็นทุนนิยมเสรี ผมรังเกียจทุนนิยมแต่ผมก็ต้องยอมรับว่าเราอยู่ในสังคมทุนนิยม ของเราก้าวกระโดดจากสังคมศักดินามาเป็นสังคมทุนนิยม ของเราไม่มีพื้นฐานใดเลยที่จะก้าวไปสู่สังคมประชาธิปไตย มันเป็นความหวังมากไม่รู้อะไรจะสิ้นสุดตรงไหน เพราะฉะนั้นองค์กรภาคประชาชนจะต้องเข้มแข็งใจซะเพราะในสังคมทุนนิยมถ้าองค์กรภาคประชาชนไม่เข้มแข็งการต่อรองกับอำนาจรัฐจะไม่มีและถ้าเราไม่สามารถต่อรองอำนาจรัฐได้ การปฏิบัติตามกฎหมายที่ว่านั้นมันไม่มีความหมายอะไรเลยมันต้องสร้างอำนาจต่อรองให้กับองค์กรภาครัฐให้มากเป็นหัวใจสำคัญ ผมยังไม่ได้พูดถึงเรื่องการปฏิรูปราชการ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างของรัฐซึ่งมันเป็นไปตามเนื้อหาของกฎหมายอยู่แล้ว ผมไม่ให้น้ำหนักมากแต่ผมให้น้ำหนัก

ไปที่จุดสำคัญเลยที่ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาค
ประชาชนให้มากๆ พวกเราไม่มีความหวังในระบบรัฐ มั่นคงอยู่ภายใต้อำนาจบริษัทข้าม
ชาติไปหมดแล้ว ♿

.....

รายละเอียดว่าด้วยอนุสัญญา
ว่าด้วยสิทธิคนพิการระหว่างประเทศ

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของคนพิการ(ภาษาไทย)

และภาคผนวก

อารัมภบท

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้

- (ก) ระลึกถึงหลักการที่ประกาศไว้ในกฎบัตรแห่งสหประชาชาติ ซึ่งรับรองศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิดและสิทธิแห่งความเสมอภาคอันมีอาจแบ่งแยกได้ของมวลสมาชิกแห่งมนุษยชาติ ในฐานะที่เป็นพื้นฐานแห่งเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพในโลก
- (ข) ตระหนักว่าภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สหประชาชาติได้ประกาศและเห็นพ้องว่าทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพทุกประการตามที่ระบุไว้ในปฏิญญา และอนุสัญญานี้บังคับกล่าวทุกประการโดยไม่มีการแบ่งแยกใดๆ
- (ค) ยืนยันถึงความเป็นสากล ความแบ่งแยกไม่ได้ ความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันและความเกี่ยวโยงกันของสิทธิมนุษยชนเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และความจำเป็นที่คนพิการจะต้องได้รับหลักประกันสิทธิแห่งตนเองอย่างเต็มที่โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ
- (ง) ระลึกถึงกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิการเมือง อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนต่างเผ่าพันธุ์ในทุกรูปแบบ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือการปฏิบัติต่ออย่างเลวร้ายหรือในลักษณะเป็นการลงโทษอื่นๆ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการพิทักษ์สิทธิของแรงงานย้ายถิ่นทั้งหลายและสมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว
- (จ) ตระหนักว่าความพิการเป็นแนวคิดที่มีพัฒนาการอยู่ตลอด และความพิการเกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีความผิดปกติกับอุปสรรคทางความคิดและสภาพแวดล้อมซึ่งทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถมีส่วนร่วมในสังคมอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับบุคคลอื่นได้
- (ฉ) ตระหนักถึงความสำคัญของหลักการและแนวนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการโลกเกี่ยวกับคนพิการ และข้อบังคับมาตรฐานว่าด้วยการให้โอกาสที่เท่าเทียมกันแก่คนพิการในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม จัดทำ และประเมินผลนโยบาย แผน แผนงาน และการดำเนินการในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสที่เสมอภาคสำหรับคนพิการ
- (ช) เน้นถึงความสำคัญของการบรรจุประเด็นเกี่ยวกับคนพิการให้เป็นส่วนที่สำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เกี่ยวข้อง

- (ข) ระลึกว่าการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดเพราะเหตุของความพิการถือเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์
- (ค) ตระหนักถึงความหลากหลายของคนพิการ
- (ง) ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของคนพิการทุกคน รวมทั้งผู้ที่ต้องได้รับการสนับสนุนพิเศษเพิ่มเติม
- (จ) กังวลว่าแม้จะมีกฎหมายหรือการดำเนินการต่างๆ แล้ว คนพิการยังคงเผชิญกับอุปสรรคในการเข้าร่วมในสถานะสมาชิกอย่างเสมอภาคในสังคม และเผชิญการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกหนแห่งในโลก
- (ฉ) ตระหนักถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของคนพิการในทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา
- (ช) ตระหนักถึงบทบาทอันทรงคุณค่าของคนพิการที่เป็นอยู่และในอนาคตต่อการส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและความหลากหลายของชุมชน และตระหนักว่า การส่งเสริมให้คนพิการมีสิทธิมนุษยชนและเสริมภาพขั้นพื้นฐานได้อย่างเต็มที่จะส่งผลให้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและพัฒนาการที่สำคัญในมวลมนุษย การพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจของสังคม และการขจัดความยากจน
- (ฌ) ตระหนักถึงความสำคัญที่คนพิการจะอยู่ได้ด้วยตนเองและเป็นอิสระ รวมทั้งเสริมภาพในการตัดสินใจเลือกแนวทางของตนเอง
- (ฎ) เห็นว่าคนพิการควรมีโอกาสได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและแผนงานต่างๆ รวมถึงนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตน
- (ฏ) กังวลเกี่ยวกับสภาพความยากลำบากที่คนพิการต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติในหลายลักษณะ หรือในลักษณะที่รุนแรงอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่นๆ แหล่งกำเนิดของสัญชาติ ชาติพันธุ์ ความเป็นชนกลุ่มน้อยหรือทางสังคม ทรัพย์สิน การเกิด อายุหรือสถานภาพอื่น
- (ถ) ตระหนักว่าสตรีและเด็กหญิงพิการมักมีความเสี่ยงมากกว่าที่จะถูกระหังละเมิด ทำร้ายหรือล่อลวง ถูกข่มขืน หรือปฏิบัติต่อโดยละเลย ปฏิบัติต่อโดยมิชอบหรือใช้ไปในทางเพื่อหาประโยชน์ทั้งภายในและนอกเคหสถาน
- (ฑ) ตระหนักว่าเด็กพิการควรได้รับสิทธิมนุษยชนและเสริมภาพขั้นพื้นฐานของตนบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ และระลึกถึงพันธกรณีของรัฐบาลีในการดำเนินการตามข้างต้นเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- (ฒ) ย้ำถึงความจำเป็นที่จะรวมมุมมองเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันในทางเพศระหว่างประเทศไว้ในความพยายามทุกด้านในการส่งเสริมให้คนพิการได้มีสิทธิมนุษยชนและเสริมภาพขั้นพื้นฐานอย่างเต็มที่
- (ณ) เห็นว่าคนพิการส่วนใหญ่ยังมีสภาพความเป็นอยู่ยากจน และในการนี้จึงตระหนักถึงความจำเป็นอย่างยิ่งในการบรรเทาผลกระทบเชิงลบของความยากจนต่อคนพิการ

- (ง) คำนึงถึงว่าสันติภาพและความมั่นคงซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพต่อวัตถุประสงค์และหลักการในกฎบัตรสหประชาชาติ และเอกสารต่างๆ ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการคุ้มครองคนพิการ โดยเฉพาะในสถานการณ์ความขัดแย้งทางอาวุธและการยึดครองของต่างชาติ
- (น) ตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม การเข้าถึงสาธารณสุขและการศึกษา และการเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสาร อันจะทำให้คนพิการได้ใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานได้อย่างเต็มที่
- (บ) ตระหนักว่าบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและต่อชุมชนที่เขาหรือเธออยู่อาศัยนั้นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบในการมุ่งสนับสนุนและปฏิบัติตามสิทธิซึ่งได้รับการรับรองในญัตติระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- (ป) เชื่อมมั่นว่าครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมและสมควรได้รับการคุ้มครองจากสังคมและรัฐ และเชื่อมมั่นว่าคนพิการและสมาชิกในครอบครัวควรได้รับการคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นเพื่อให้ครอบครัวสามารถช่วยให้คนพิการได้รับสิทธิอย่างสมบูรณ์และเท่าเทียม
- (ผ) เชื่อมมั่นว่าอนุสัญญาฯ ระหว่างประเทศที่มีเนื้อหาครอบคลุมและสำคัญในการส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิและศักดิ์ศรีของคนพิการจะเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขความเสียหายอย่างร้ายแรงทางสังคมของคนพิการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการทางด้านพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมด้วยโอกาสที่เท่าเทียม ทั้งในประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว

ได้ตกลงกันดังนี้

ข้อ 1

วัตถุประสงค์

อนุสัญญาฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม พิทักษ์และรับรองให้คนพิการได้ใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเต็มที่และเสมอภาค และส่งเสริมการเคารพในศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิดของบุคคลเหล่านี้

คนพิการหมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติหรือบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา หรือทางความรู้สึกในระยะยาว ซึ่งอาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพของบุคคลนั้นในสังคมโดยเท่าเทียมกับบุคคลอื่น เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่างๆ

ข้อ 2

นิยาม

ตามจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาฉบับนี้

“การสื่อสาร” รวมถึงการสื่อสารด้วยภาษา การแสดงตัวอักษร ข้อความ และภาษาเบรลล์ และ

การสื่อสารด้วยการสัมผัส ตัวอักษรพิมพ์ขนาดใหญ่ ตัวเขียน สื่อทางเสียงในรูปแบบต่างๆ ภาษาธรรมชาติ วิธีการสื่อสารโดยนักอ่านหรือแบบผสมผสานหรือแบบทางเลือก วิธีและรูปแบบของการสื่อสาร รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เข้าถึงได้

“ภาษา” ให้รวมถึงภาษาพูดและภาษามือ และรูปแบบอื่น ๆ ของภาษาที่ไม่ใช่เสียงพูด

“การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุจากความพิการ” หมายถึงการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดด้วยเหตุเพราะความพิการซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือก่อให้เกิดการลดคุณค่าหรือทำให้การตระหนัก การได้ใช้หรือใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยเสมอภาคในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทางแพ่งหรือด้านอื่น ต้องเป็นโมฆะไป ทั้งนี้ รวมถึงการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบ รวมทั้งการปฏิเสธการเอื้ออำนวยที่สมเหตุสมผล

“การเอื้ออำนวยที่สมเหตุสมผล” หมายถึง การปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงที่จำเป็นและเหมาะสมโดยไม่ก่อให้เกิดภาระอันเกินควรในกรณีที่เป็น เพื่อให้แน่ใจว่าคนพิการได้รับและได้ใช้สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

“การออกแบบที่เป็นสากล” หมายถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ สภาพแวดล้อม แผนโครงการ และบริการให้ทุกคนสามารถใช้ได้ ในขอบเขตมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งนี้ โดยไม่จำเป็นต้องดัดแปลง หรือจัดทำขึ้นเป็นพิเศษ โดย “การออกแบบที่เป็นสากล” จะต้องหมายรวมถึงเครื่องมือช่วยสำหรับคนพิการบางกลุ่มเฉพาะในทุกคนที่มีความจำเป็น

ข้อ 3

หลักการทั่วไป

หลักการพื้นฐานของอนุสัญญาฉบับนี้ มีดังนี้

- (ก) การเคารพในศักดิ์ศรีที่มีมาแต่กำเนิด การอยู่ได้ด้วยตนเองของบุคคล รวมถึงเสรีภาพในการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง และความเป็นอิสระของบุคคล
- (ข) การไม่เลือกปฏิบัติ
- (ค) การเข้ามีส่วนร่วมและเข้าร่วมของคนพิการได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพในสังคม

- (ง) เคารพความแตกต่างและการยอมรับคนพิการว่าเป็นส่วนหนึ่งของความแตกต่างของมนุษยชาติและความเป็นมนุษย์
- (จ) ความเสมอภาคของโอกาส
- (ฉ) การเข้าถึง
- (ช) ความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง
- (ซ) เคารพศักยภาพที่พัฒนาขึ้นของเด็กพิการและเคารพสิทธิของเด็กพิการในการให้ความคุ้มครองลักษณะอันเฉพาะของตน

ข้อ 4

พันธหน้าที่ทั่วไป

1. รัฐภาคีจะดำเนินการเพื่อรับรองและส่งเสริมให้เกิดการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของคนพิการอย่างเต็มที่ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติในรูปแบบใด ๆ เพราะเหตุจากความพิการ เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินการ:
 - (ก) รับรองมาตรการทางกฎหมาย การบริหารจัดการและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อให้มีการปฏิบัติตามสิทธิอันระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้
 - (ข) ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายระเบียบ ขนบธรรมเนียมและการถือปฏิบัติที่มีอยู่ซึ่งก่อเป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ
 - (ค) นำประเด็นการพิทักษ์และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของคนพิการบรรจุเข้าไปในนโยบายและแผนงานทั้งหมด
 - (ง) ละเว้นไม่กระทำหรือปฏิบัติใด ๆ อันไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับนี้ และรับรองว่าเจ้าพนักงานและสถาบันภาครัฐจะดำเนินการโดยสอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับนี้
 - (จ) ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานจากความพิการที่มีในหมู่บุคคล องค์กรหรือภาคเอกชนใดๆ ให้หมดไป
 - (ฉ) ดำเนินการหรือส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาสินค้า บริการ เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 ของอนุสัญญาฯ นี้ โดยใช้การดัดแปลงน้อยที่สุดและใช้ค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อให้ตรงกับความต้องการพิเศษของคนพิการ เพื่อส่งเสริมการจัดเตรียมให้มี และใช้ และเพื่อส่งเสริมการออกแบบที่เป็นสากลในการพัฒนามาตรฐานและแนวทางดำเนินการ
 - (ช) ดำเนินการหรือส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนา และส่งเสริมการจัดเตรียมให้มีและการใช้เทคโนโลยีใหม่รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เครื่องช่วยในการเคลื่อนย้าย อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อคนพิการ ทั้งนี้ ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีที่สามารถจะชำระราคาได้ก่อน

- (ช) จัดให้สารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้แก่คนพิการเกี่ยวกับเครื่องช่วยในการเคลื่อนย้าย เครื่องมือเทคโนโลยีช่วย รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ และความช่วยเหลือ บริการสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบอื่น
- (ฉ) ส่งเสริมการฝึกอบรมผู้ประกอบการและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับคนพิการให้ทราบถึงสิทธิที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือและบริการตามที่รับรองโดยสิทธิเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
2. รัฐบาลแต่ละรัฐจะดำเนินการในขอบเขตสูงสุดเท่าที่ทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเกี่ยวกับสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และหากจำเป็น ภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของการได้มาซึ่งสิทธิสิทธิเหล่านี้ได้อย่างค่อยเป็นค่อยไปโดยไม่กระทบต่อพันธกรณีภายใต้ อนุสัญญานี้ที่จะมีผลทันทีตามกฎหมายระหว่างประเทศ
 3. ในการพัฒนาและปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบาย เพื่อปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้ และในกระบวนการตัดสินใจอื่นที่เกี่ยวกับประเด็นคนพิการ รัฐบาลจะหารือกับคนพิการอย่างใกล้ชิดและให้คนพิการ รวมทั้งเด็กพิการได้มีส่วนร่วมผ่านองค์กรผู้แทน
 4. อนุสัญญาฉบับนี้จะไม่มีผลกระทบต่อบทบัญญัติใดที่โน้มน้าวให้เกิดการบรรลุเป้าหมายของการใช้สิทธิของคนพิการและที่ได้รับไว้ในกฎหมายของรัฐบาลหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลบังคับใช้ต่อรัฐนั้น ทั้งนี้ จะไม่มีข้อจำกัดหรือการเล็งพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับหรือใช้อยู่ในรัฐภาคีของอนุสัญญานี้ตามกฎหมาย อนุสัญญา กฎระเบียบหรือจารีตประเพณี โดยอ้างว่าอนุสัญญานี้ไม่ยอมรับสิทธิเสรีภาพดังกล่าวหรือยอมรับว่าสิทธิหรือเสรีภาพนั้นสำคัญน้อยกว่า
 5. บทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ย่อมครอบคลุมขยายถึงทุกภาคส่วนของสหพันธรัฐต่าง ๆ โดยปราศจากข้อจำกัดหรือข้อยกเว้นใด

ข้อ 5

ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ

1. รัฐบาลียอมรับว่าทุกคนมีความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และมีสิทธิ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ที่จะได้รับความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ที่เสมอภาคกันตามกฎหมาย
2. รัฐบาลีจะห้ามการเลือกปฏิบัติใดๆ เพราะเหตุจากความพิการ และรับรองให้คนพิการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยเสมอภาคและมีประสิทธิภาพจากการเลือกปฏิบัติในทุกด้าน
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมความเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติ รัฐบาลีจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสม ทั้งปวงเพื่อรับรองให้มีการอำนวยความสะดวก
4. มาตรการเฉพาะซึ่งจำเป็นในการเร่งหรือเพื่อให้บรรลุความเสมอภาคในทางปฏิบัติแก่คนพิการย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขของอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 6

สตรีพิการ

1. รัฐภาคีตระหนักว่าสตรีและเด็กหญิงพิการนั้นได้รับการเลือกปฏิบัติที่หลากหลาย และรัฐภาคี จะต้องดำเนินมาตรการเพื่อรับรองว่าสตรีและเด็กหญิงพิการจะได้รับสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเต็มที่และโดยเสมอภาค
2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อรองรับให้เกิดการพัฒนา ความก้าวหน้าและการให้อำนาจแก่สตรี เพื่อก่อให้เกิดหลักประกันว่าบุคคลเหล่านี้จะสามารถมีและใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 7

เด็กพิการ

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อรับรองให้เด็กพิการสามารถได้รับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานได้อย่างเต็มที่โดยเสมอภาค
2. ในการดำเนินการทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็กพิการ สิทธิประโยชน์สูงสุดของเด็กจะเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกในการพิจารณา
3. รัฐภาคีรับรองว่าเด็กพิการมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระในทุกเรื่องที่มีผลต่อตน โดยที่ความเห็นนั้นจะมีน้ำหนักตามอายุและอายุภาวะของเด็กพิการ บนพื้นฐานอันเท่าเทียมกับเด็กอื่นและจะได้รับความช่วยเหลือ สำหรับความพิการและที่เหมาะสมต่ออายุในการสิทธิดังกล่าว

ข้อ 8

การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับคนพิการในสังคม

1. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมและมีผลบังคับทันที เพื่อ
 - (ก) สร้างความรู้เกี่ยวกับคนพิการให้มีขึ้นในสังคม ทั้งในระดับครอบครัว และเสริมสร้างการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของคนพิการ
 - (ข) ต่อสู้กับทัศนคติของกลุ่มสังคม, อคติและการปฏิบัติที่เป็นภัยต่อคนพิการ ซึ่งรวมถึงทัศนคติ อคติ และการปฏิบัติที่เกี่ยวกับเพศและวัย ในทุกแง่มุม
 - (ค) ส่งเสริมการตระหนักถึงความสามารถและการเอื้อประโยชน์ของคนพิการต่อสังคม
2. มาตรการตามวัตถุประสงค์นี้รวมถึง
 - (ก) ริเริ่มและและรักษาโครงการให้ความรู้แก่สาธารณชนที่มีประสิทธิภาพ โดยโครงการต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- (1) ส่งเสริมการยอมรับสิทธิของคนพิการ
- (2) ส่งเสริมทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์และความตระหนักของสังคมที่เพิ่มขึ้นต่อคนพิการ
- (3) ส่งเสริมการยอมรับทักษะ ข้อดี และความสามารถของคนพิการและส่งเสริมการยอมรับว่าคนพิการสามารถให้ประโยชน์ต่อสถานที่ทำงานและตลาดแรงงาน
- (ข) สนับสนุนทัศนคติในการเคารพสิทธิของคนพิการในทุกระดับการศึกษา รวมทั้งในเด็กตั้งแต่วัยเยาว์
- (ค) กระตุ้นให้สื่อทั้งหลายเผยแพร่ภาพของคนพิการในลักษณะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้
- (ง) ส่งเสริมโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับคนพิการและสิทธิของคนพิการ

ข้อ 9

การเข้าถึง

1. เพื่อให้คนพิการดำรงชีวิตอยู่ได้โดยอิสระและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกด้านของชีวิต รัฐบาลจะดำเนินการมาตรการที่เหมาะสมที่จะให้คนพิการสามารถเข้าถึงโดยเสมอภาคกับผู้อื่น ซึ่งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การคมนาคมขนส่ง สารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศและการสื่อสาร และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงบริการต่างๆ ที่เปิดหรือที่จัดให้แก่สาธารณชน ทั้งในเมืองและในชนบท มาตรการเหล่านี้ ซึ่งหมายรวมถึงการบ่งชี้ และการขจัดอุปสรรคและข้อกีดกันต่อการเข้าถึง ซึ่งจะบังคับใช้กับ :
 - (ก) อาคาร, ถนน, การคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก สถานที่ รวมถึงโรงเรียน บ้าน สิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์ และสถานที่ทำงาน
 - (ข) สารสนเทศ การสื่อสารและบริการอื่นๆ รวมถึงบริการอิเล็กทรอนิกส์และบริการในกรณีฉุกเฉินภัยพิบัติ
2. ทั้งนี้ รัฐบาลจะดำเนินการที่เหมาะสมดังนี้ด้วย
 - (ก) พัฒนา ประกาศและตรวจสอบการปฏิบัติให้ได้มาตรฐานและแนวทางขั้นต่ำเพื่อให้เกิดการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเปิดหรือที่จัดให้แก่สาธารณชน
 - (ข) ประกันว่าองค์กรเอกชนซึ่งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่เปิดหรือจัดหาแก่สาธารณชน จะคำนึงถึงแง่มุมต่างๆ ของคนพิการในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนั้นได้ในทุกด้านทุกประการ
 - (ค) จัดการฝึกอบรมสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในปัญหาการเข้าถึงที่คนพิการเผชิญอยู่
 - (ง) จัดให้มีป้ายสาธารณะที่เป็นภาษาเบรลล์และในรูปแบบที่อ่านและเข้าใจได้ง่ายไว้ในอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่เปิดให้แก่สาธารณชน
 - (จ) จัดให้มีรูปแบบความช่วยเหลือที่เป็นบุคคลและเป็นสื่อกลาง รวมถึงมัคคุเทศก์ ผู้อ่านและผู้แปลภาษามือที่เชี่ยวชาญ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่เปิดให้แก่สาธารณชน

- (จ) ส่งเสริมรูปแบบความช่วยเหลือและความสนับสนุนที่เหมาะสมอื่น ๆ แก่คนพิการเพื่อรับรองให้คนพิการเข้าถึงสารสนเทศต่างๆ
- (ข) ส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ๆ รวมถึงอินเทอร์เน็ต
- (ง) ส่งเสริมการออกแบบ การพัฒนา การผลิตและการจำหน่ายระบบและเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารที่เข้าถึงได้ตั้งแต่ในระดับต้น เพื่อให้คนพิการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเหล่านี้ได้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

ข้อ 10

สิทธิในการมีชีวิต

รัฐภาคียืนยันว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิแต่กำเนิดในการมีชีวิต และจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้คนพิการสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของความเสมอภาคกับผู้อื่น

ข้อ 11

สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงและสถานการณ์ฉุกเฉินทางมนุษยธรรม

รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อป้องกันการปกป้องและความปลอดภัยของคนพิการในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง รวมทั้งสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีการใช้กำลัง สถานการณ์ฉุกเฉินทางมนุษยธรรมและภัยธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามพันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งรวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศด้านมนุษยธรรมและกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ข้อ 12

การยอมรับอย่างเสมอภาคภายใต้กฎหมาย

1. รัฐภาคียืนยันว่าคนพิการมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับในทุกแห่งหนว่าเป็นบุคคลภายใต้กฎหมาย
2. รัฐภาคีจะต้องยอมรับว่าคนพิการมีความสามารถตามกฎหมายบนพื้นฐานอันเท่าเทียมกันกับบุคคลอื่นในทุกแง่มุมของชีวิต
3. รัฐภาคีจะต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมในการจัดให้คนพิการเข้าถึงการสนับสนุนที่ตนต้องการในการใช้ความสามารถตามกฎหมาย
4. รัฐภาคีรับรองว่ามาตรการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความสามารถตามกฎหมายจะให้การปกป้องที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการใช้ความสามารถนั้นไปในทางที่ผิด ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ มาตรการปกป้องดังกล่าวจะต้องประกันให้มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความสามารถตามกฎหมายนั้นเคารพสิทธิ เจตนากรณี และความต้องการของบุคคลนั้นเป็นอิสระจากการทับซ้อนของผลประโยชน์ และอิทธิพลใดๆ อีกทั้งต้องได้สัดส่วนและเหมาะสมกับ

สภาพการณ์ของบุคคล โดยจะบังคับใช้ในระยะเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และจะต้องมีการทบทวน เป็นระยะโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นอิสระและไม่ขึ้นกับฝ่ายใดหรือองค์กรตุลาการ มาตรการ คຸ່ມครองดังกล่าวจะต้องเป็นสัดส่วนกับระดับที่มาตรการดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อสิทธิและประโยชน์ ของบุคคลนั้น

5. ภายใต้บทบัญญัติของข้อนี้ รัฐภาคีดำเนินมาตรการที่โปร่งที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อประกัน สิทธิที่เท่าเทียมกันของผู้พิการในการเป็นเจ้าของหรือรับเป็นมรดกซึ่งทรัพย์สิน การควบคุมการเงินของตน และการเข้าถึงเงินกู้ทางธนาคาร เงินบำนาญ และสินเชื่อทางการเงินในรูปแบบอื่นๆ อย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งต้องประกันว่าผู้พิการจะไม่ถูกรีดรอนทรัพย์สินตามอำเภอใจ

ข้อ 13

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

1. รัฐภาคีจะประกันการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับคนพิการบนพื้นฐาน ของเสมอภาคกับผู้อื่น ซึ่งรวมถึงการจัดหาที่พำนักอาศัยตามขั้นตอนและเหมาะสมตามวัย เพื่ออำนวยความสะดวกในการแสดงบทบาทของคนพิการในฐานะผู้มีส่วนร่วมโดยตรงและโดยทางอ้อม รวมทั้งในฐานะเป็นสักขีพยาน ในกระบวนการด้านกฎหมายทั้งปวง รวมทั้งในขั้นตอนการสอบสวนและขั้นตอน เบื้องต้นอื่นๆ
2. เพื่อประกันการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับคนพิการ รัฐภาคีจะส่งเสริมการ ฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับผู้ทำงานในตำแหน่งการบริหารกระบวนการยุติธรรม รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

ข้อ 14

เสรีภาพและความมั่นคงของบุคคล

1. รัฐภาคีจะประกันให้คนพิการ บนพื้นฐานที่เสมอภาคกับผู้อื่น
 - (ก) ได้รับสิทธิในเสรีภาพและความมั่นคงของบุคคล
 - (ข) ไม่ถูกลิดรอนเสรีภาพของตนโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือตามอำเภอใจ และการลิดรอนเสรีภาพใดๆ จะต้องสอดคล้องกันตามกฎหมาย และไม่่ากรณีใดก็ตาม การเกิดความพิการย่อมไม่เป็นเหตุนำซึ่ง การลิดรอนซึ่งเสรีภาพ
2. รัฐภาคีประกันว่า หากคนพิการถูกลิดรอนเสรีภาพโดยกระบวนการใดๆ พวกเขาจะได้รับการรับรอง บนฐานที่เท่าเทียมกับผู้อื่น ตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและจะได้รับการปฏิบัติโดย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของอนุสัญญาฉบับนี้ รวมทั้งโดยการอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม

ข้อ 15

เสรีภาพจากการถูกรุณหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีหรือการลงโทษ

1. คนพิการใด ๆ ย่อมไม่เป็นเหยื่อของการกระทำทรามหรือโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือการปฏิบัติตอบอย่างเลวร้ายหรือในลักษณะเป็นการลงโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะไม่สามารถทำการทดลองทางการแพทย์หรือวิทยาศาสตร์ โดยปราศจากความยินยอมโดยสมัครใจของคนพิการ
2. รัฐบาลจะดำเนินมาตรการทั้งปวงทางกฎหมาย การปกครอง ทางศาลหรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันคนพิการจากการเป็นเหยื่อของการกระทำทรามหรือโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือการปฏิบัติตอบอย่างเลวร้ายหรือในลักษณะเป็นการลงโทษบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับผู้อื่น

ข้อ 16

เสรีภาพจากการแสวงหาผลประโยชน์, การใช้ความรุนแรงและการถูกล่อลวง

1. รัฐบาลจะใช้มาตรการทั้งปวงทางกฎหมาย การปกครอง สังคม การศึกษาและมาตรการอื่นที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อคุ้มครองคนพิการทั้งภายในและนอกเคหสถาน จากการแสวงหาผลประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและการถูกล่อลวงในทุกรูปแบบ รวมถึงการกระทำละเมิดทางเพศ
2. รัฐบาลจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและล่อลวง ด้วยการรับรองให้มีความช่วยเหลือที่เหมาะสมโดยคำนึงตามเพศและวัยของบุคคล และให้การสนับสนุนแก่คนพิการและครอบครัวและผู้ทำหน้าที่ดูแลของบุคคลเหล่านี้ โดยการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและความรู้เกี่ยวกับวิธีหลีกเลี่ยง ตระหนักและรายงานเหตุการณ์การถูกแสวงหาประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและล่อลวง รัฐบาลจะต้องรับรองว่าการบริการให้ความคุ้มครองจะพิจารณาจากวัย เพศ และความพิการของบุคคล
3. เพื่อป้องกันมิให้เกิดแสวงหาผลประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและล่อลวง รัฐบาลจะต้องรับรองว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและแผนงานที่ออกแบบเพื่อดูแลคนพิการ จะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพจากเจ้าพนักงานอิสระ
4. รัฐบาลจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงในการส่งเสริมการรักษาให้หายจากการพิการทางร่างกาย ความพิการที่ตรวจพบและการพิการทางจิตใจ ส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพและการกลับเข้าไปในสังคมของคนพิการซึ่งตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและล่อลวงไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ รวมถึงโดยการจัดให้บริการคุ้มครองด้วย การรักษาและการได้กลับเข้าสู่สังคมดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ สวัสดิการ การเคารพตนเอง ศักดิ์ศรีและการอยู่ได้ด้วยตนเองของบุคคล และในสภาพแวดล้อมที่คำนึงถึงความต้องการตามเพศและวัยของบุคคลด้วย
5. รัฐบาลจะจัดทำกฎหมายและนโยบายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกฎหมายและนโยบายสำหรับสตรี และเด็กเป็นการเฉพาะ เพื่อรับรองว่าการแสวงหาผลประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและการล่อลวงที่เกิดขึ้น จะมีการบ่งชี้ สอบสวนและ (หากเหมาะสม) ฟ้องร้องดำเนินคดีต่อไป

ข้อ 17

การพิทักษ์ศักดิ์ศรีของบุคคล

คนพิการทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเคารพต่อศักดิ์ศรีทางร่างกายและจิตใจของตนบนพื้นฐานอันเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

ข้อ 18

เสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานและการถือสัญชาติ

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของคนพิการที่มีเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐาน เสรีภาพในการเลือกที่อยู่อาศัยของตนเอง และในการถือสัญชาติ ได้อย่างเสมอภาคกับผู้อื่น รวมทั้งโดยการรับรองให้คนพิการ :
 - (ก) มีสิทธิในการได้และเปลี่ยนแปลงสัญชาติ และจะต้องไม่ถูกถอนสัญชาติตามอำเภอใจหรือเพราะเหตุจากความพิการ
 - (ข) ไม่ถูกไล่ออก เพราะเหตุจากความพิการ ในการมีสิทธิที่จะได้รับ ครอบครัวและใช้เอกสารสัญชาติของตนหรือเอกสารอื่นเกี่ยวกับบัตรประจำตัว หรือดำเนินขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง อาทิ ขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมืองที่จำเป็นในการย้ายถิ่นฐานได้
 - (ค) มีอิสระในการออกจากประเทศใด ๆ ได้ รวมทั้งประเทศของตน
 - (ง) ไม่ถูกไล่ออกสิทธิในการเข้าประเทศของตนโดยตามอำเภอใจหรือเพราะเหตุจากความพิการ
2. เด็กพิการจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังจากเกิด และจะมีสิทธิตั้งแต่เกิดในการมีชื่อ มีสิทธิที่จะได้มาซึ่งสัญชาติ และ ในขอบเขตที่เป็นไปได้ที่สุด สิทธิที่จะรู้จักและได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน

ข้อ 19

การอยู่ได้ด้วยตนเองและได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งในชุมชน

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ยอมรับสิทธิอันเสมอภาคของคนพิการทั้งหลายในการอยู่อาศัยในชุมชน โดยสามารถเลือกได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่น และจะดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่เอื้อให้คนพิการสามารถใช้สิทธินี้ได้เต็มที่ และได้รับการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งและมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งรับรองว่า :

- (ก) คนพิการมีโอกาเลือกสถานที่อยู่อาศัย ทั้งสถานที่ตั้งและบุคคลที่ตนต้องการอาศัยอยู่ด้วย โดยเสมอภาคกับผู้อื่น และไม่จำเป็นต้องอาศัยอยู่ในที่อาศัยที่มีการจัดเตรียมให้เฉพาะเท่านั้น
- (ข) คนพิการจะสามารถเข้าถึงบริการในระดับต่าง ๆ ทั้งบริการภายในเคหสถาน ที่พักอาศัยและบริการสนับสนุนอื่นๆ ในชุมชน รวมถึงความช่วยเหลือส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และจำเป็นต่อการยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งในชุมชน และจำเป็นต่อการป้องกันการถูกทอดทิ้งหรือแบ่งแยกออกจากชุมชน
- (ค) บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชนไว้สำหรับประชาชนทั่วไปจะต้องจัดสรรไว้ให้กับคนพิการอย่างเสมอภาคและตรงตามความต้องการของคนพิการ

ข้อ 20

การขยับเคลื่อนไหวอิริยาบถส่วนตัว

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่ได้ผลเพื่อรับรองเสรีภาพในการเคลื่อนไหวอิริยาบถส่วนตัวอย่างเป็นอิสระที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับคนพิการ รวมทั้ง

- (ก) อำนาจความสะดวกในการเคลื่อนไหวอิริยาบถของคนพิการในลักษณะและในเวลาตามที่ บุคคลนั้นเลือก และตามค่าใช้จ่ายที่สามารถชำระได้
- (ข) อำนาจความสะดวกให้คนพิการในการเข้าถึงเครื่องช่วย เครื่องมือ เทคโนโลยีช่วยในการเคลื่อนไหว และรูปแบบต่างๆ ของความช่วยเหลือที่เป็นบุคคลและที่เป็นสื่อกลาง รวมทั้งทำให้สิ่งดังกล่าวอยู่ในราคาที่จะสามารถชำระได้
- (ค) จัดการฝึกอบรมด้านทักษะการเคลื่อนไหวแก่คนพิการและแก่เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานกับคนพิการ
- (ง) สนับสนุนให้องค์กรเอกชนที่ผลิตเครื่องช่วยในการเคลื่อนไหว เครื่องมือ เทคโนโลยีช่วยต่างๆ ที่คำนึงถึงการเคลื่อนไหวในทุกอิริยาบถของคนพิการ

ข้อ 21

เสรีภาพในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็น และการเข้าถึงสารสนเทศ

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อรองรับให้คนพิการสามารถใช้สิทธิในเสรีภาพแห่งการแสดงออก และแสดงความคิดเห็น อันรวมถึงเสรีภาพในการแสวงหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นทุกประเภทบนพื้นฐานอันเท่าเทียมกับบุคคลอื่นและผ่านรูปแบบของการสื่อสารทุกชนิดตามที่คนพิการเลือก ตามคำจำกัดความในข้อ 2 ของอนุสัญญาฯ นี้ โดยรวมถึงการ

- (ก) ให้ข้อมูลที่มีไว้สำหรับประชาชนทั่วไปแก่คนพิการในรูปแบบและเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้และเหมาะสมต่อความพิการในรูปแบบต่างๆ ภายในเวลาที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมใดๆ
- (ข) ยอมรับและอำนวยความสะดวกการใช้ภาษามือ ภาษาเบรลล์ การสื่อสารทางเลือกหรือเพิ่มเติม และช่องทางวิธีการและรูปแบบการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงได้อื่นๆ ที่คนพิการเลือกในการประสานอย่างเป็นทางการ
- (ค) กระตุ้นภาคเอกชนซึ่งให้บริการประชาชนโดยทั่วไป รวมถึงอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ข้อมูลและบริการในรูปแบบที่คนพิการเข้าถึงและใช้งานได้
- (ง) สนับสนุนให้สื่อมวลชน รวมทั้งผู้ให้ข้อมูลสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต จัดทำบริการของตนให้คนพิการสามารถเข้าถึงได้
- (จ) รับรองและส่งเสริมการใช้ภาษามือ

ข้อ 22

การเคารพความเป็นส่วนตัว

1. คนพิการย่อมไม่ถูกแทรกแซงโดยตามอำเภอใจหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายต่อความเป็นส่วนตัว ครอบครัว เคหสถาน หรือการติดต่อ หรือการสื่อสารประเภทอื่นของตน หรือถูกโจมตีเกียรติยศ และชื่อเสียงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย หรือรูปแบบการจัดลักษณะการอยู่อาศัย คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายจากการแทรกแซง หรือการโจมตีดังกล่าว
2. รัฐภาคีจะคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของข้อมูลบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการ โดยเป็นไปอย่างเสมอภาคกับผู้อื่น

ข้อ 23

การเคารพในการสร้างครอบครัวและครอบครัว

1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่ได้ผลและเหมาะสมเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการในทุกด้านที่เกี่ยวกับการสมรส ครอบครัว ความสัมพันธ์ของบิดามารดา และความสัมพันธ์อื่นๆ ของบุคคล โดยจะรับรองว่า
 - (ก) สิทธิของคนพิการทั้งหลายที่ถึงวัยที่จะสมรสได้ให้สามารถสมรสและสร้างครอบครัวได้ โดยเป็นไปตามความสนใจและเห็นชอบโดยสิทธิขาดของผู้ที่ประสงค์จะเป็นคู่ครองกัน
 - (ข) สิทธิของคนพิการในการตัดสินใจได้อย่างอิสระและรู้รับผิดชอบในการกำหนดจำนวนบุตรและการเว้นระยะห่างของการมีบุตร และให้เข้าถึงสารสนเทศที่เหมาะสมกับวัย การให้ความรู้ด้านการมีบุตร และวางแผนครอบครัว วิธีการที่จำเป็นเพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถใช้สิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกับผู้อื่นในการคงสภาพความสามารถในการมีบุตรของตนไว้
 - (ค) คนพิการรวมทั้งเด็กพิการ มีความสามารถในการเจริญพันธุ์บนพื้นฐานอันเท่าเทียมกับบุคคลอื่น
2. รัฐภาคีรับรองสิทธิและความรับผิดชอบของคนพิการเกี่ยวกับการเป็นผู้ปกครอง ผู้อุปถัมภ์ ผู้พิทักษ์และการรับบุตรบุญธรรม หรือสถาบันอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งแนวคิดเหล่านี้โดยให้บรรจุไว้ในกฎหมายแห่งชาติ ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์ของเด็กย่อมถือเป็นสิ่งสูงสุดในทุกกรณี รัฐภาคีจะให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมแก่คนพิการในการทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตร
3. รัฐภาคีรับรองว่าเด็กพิการมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้อื่นในด้านชีวิตครอบครัวและโดยตระหนักถึงสิทธิเหล่านี้จะป้องกันการปกปิด ละทิ้ง ละเลย และพรากเด็กพิการจากครอบครัว ทั้งนี้ รัฐภาคีจะดำเนินการเพื่อจัดให้สารสนเทศ บริการ และการสนับสนุนเมื่อแรกอันเป็นที่เข้าใจได้แก่เด็กพิการและครอบครัว
4. รัฐภาคีรับรองว่าเด็กจะไม่ถูกพรากจากบิดามารดาโดยขัดต่อความประสงค์ของบิดามารดา เว้นแต่จะกำหนดโดยเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามการตัดสินใจของศาล โดยสอดคล้องกับกฎหมายและกระบวนการวิธีที่บังคับใช้ ซึ่งเห็นว่าการแยกเด็กจากบิดามารดามีความจำเป็นเพื่อสิทธิประโยชน์สูงสุด

ของเด็ก ในทุกกรณีเด็กย่อมไม่ถูกพรากจากบิดามารดาเพราะเหตุของความพิการไม่ว่าของเด็ก หรือของบิดาหรือมารดา หรือของทั้งบิดาและมารดา

5. ในกรณีที่ครอบครัวใกล้ชิดไม่สามารถดูแลเด็กพิการได้ รัฐภาคีจะดำเนินการความพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้เด็กพิการดังกล่าวได้รับการดูแลภายในดวงที่กว้างขึ้นของครอบครัวของเด็กเอง แต่หากยังไม่อาจเป็นไปได้ ก็ให้ได้รับการดูแลภายในชุมชนที่ครอบครัวของเด็กพิการดังกล่าวอาศัยอยู่

ข้อ 24

การศึกษา

1. รัฐภาคีรับรองสิทธิของคนพิการในด้านการศึกษา และเพื่อให้บรรลุตามสิทธินี้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติและบนพื้นฐานโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะจัดให้มีระบบการศึกษาที่ทั่วถึงในทุกระดับและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งเพื่อ
 - (ก) พัฒนาศักยภาพของมนุษย์และการสำนึกในศักดิ์ศรีและคุณค่าของตนอย่างเต็มที่ โดยการเสริมสร้างการเคารพในสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐานและความหลากหลายของมนุษย์
 - (ข) ให้คนพิการพัฒนาบุคลิกภาพ พรสวรรค์ และความคิดสร้างสรรค์ของตน รวมทั้งความสามารถด้านจิตใจและร่างกาย ให้มีศักยภาพสูงสุด
 - (ค) ทำให้คนพิการสามารถเข้ามีส่วนร่วมในสังคมอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. โดยตระหนักถึงสิทธิดังกล่าวนี้ รัฐภาคีขอรับรองว่า
 - (ก) คนพิการจะไม่ถูกกีดกันออกจากระบบการศึกษาสามัญ ทั้งนี้ บนพื้นฐานที่เสมอภาคกับผู้อื่น และเด็กพิการจะไม่ถูกกีดกันจากการจัดให้เล่าเรียนฟรี การศึกษาภาคบังคับขั้นประถมและมัธยม เพราะเหตุจากความพิการ
 - (ข) คนพิการจะสามารถเข้าถึงการศึกษาระดับประถมและมัธยมที่มีคุณภาพและไม่เสียค่าใช้จ่ายร่วมกับคนทั่วไปได้โดยเท่าเทียมกับผู้อื่นที่จัดให้มีในชุมชนที่อาศัยอยู่
 - (ค) คนพิการจะได้รับการเอื้ออำนวยที่สมเหตุสมผลกับความต้องการของแต่ละบุคคล
 - (ง) คนพิการได้รับการสนับสนุนตามที่ต้องการในระบบการศึกษาทั่วไปเพื่ออำนวยความสะดวกทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
 - (จ) มีการจัดมาตรการสนับสนุนเฉพาะที่มีประสิทธิภาพแก่คนพิการในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทางวิชาการและทางสังคมสูงสุด และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการรวมคนพิการเข้าในระบบโดยสมบูรณ์
3. รัฐภาคีจะดำเนินการให้คนพิการสามารถเรียนรู้ทักษะในการพัฒนาชีวิตและทางสังคมเพื่อให้สามารถเข้าร่วมในการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมสมบูรณ์ในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชน เพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมอันรวมถึง

- (ก) ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาเบรลล์ ตัวอักษรทางเลือกอื่น แบบนิยาม วิธีและรูปแบบการสื่อสารทางเลือก แบบผสมผสาน ทักษะในการปรับตัวและเคลื่อนไหวอริยาบถ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการสนับสนุนผู้ที่มีสายตาเลือนราง และสนับสนุนให้มีสิ่งช่วยบอก
 - (ข) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ภาษามือและสนับสนุนให้มีสิ่งช่วยบอกที่เป็นตัวอักษรสำหรับกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน
 - (ค) รับรองว่าการให้การศึกษาแก่บุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก ซึ่งพิการด้านการมองเห็น การได้ยิน และทั้งพิการทางการได้ยินและมองเห็น จะได้สื่อสารถึงกันได้ด้วยภาษาและวิธีสื่อสารที่เหมาะสมที่สุดกับแต่ละบุคคล และในสิ่งแวดล้อมที่จะทำให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้และสังคมได้สูงสุด
4. เพื่อเป็นการรับรองการตระหนักถึงสิทธิประการดังกล่าว รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อว่าจ้างครูรวมทั้งคนพิการที่มีความชำนาญในการใช้ภาษามือและภาษาเบรลล์ และจะฝึกอบรมผู้ประกอบวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในทุกระดับการศึกษา การฝึกอบรมดังกล่าวจะบรรจุความรู้เกี่ยวกับความพิการไว้และการใช้แบบนิยาม วิธีและรูปแบบการสื่อสารทางเลือกแบบผสมผสาน เทคนิคและวัสดุการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนคนพิการ
5. รัฐภาคีจะดำเนินการให้คนพิการเข้าถึงการศึกษาระดับวิทยาลัย การฝึกอบรมวิชาชีพ การศึกษาผู้ใหญ่ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติและโดยเท่าเทียมกับผู้อื่น เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว รัฐภาคีรับรองว่าจะจัดให้มีการเอื้ออำนวยที่สมเหตุสมผลแก่คนพิการ

ข้อ 25

สุขภาพ

- รัฐภาคีรับรองว่าคนพิการมีสิทธิได้รับมาตรฐานสาธารณสุขสูงสุดโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุจากความพิการ ทั้งนี้ รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อรองรับให้คนพิการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขที่เหมาะสมตามเพศของบุคคล รวมถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสุขภาพ โดยรัฐภาคีจะ
- (ก) จัดให้บริการด้านสุขภาพแก่คนพิการในระดับขอบเขต คุณภาพ และมาตรฐานเดียวกันที่เป็นบริการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ หรือจะพอรับภาระค่าใช้จ่ายได้ที่จัดให้กับบุคคลอื่นฯ รวมถึงบริการด้านสุขภาพเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์และการมีบุตร และแผนงานสาธารณสุข ที่มีให้กับประชาชนทั่วไป
 - (ข) จัดให้บริการด้านสุขภาพที่จำเป็นสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับความพิการ รวมทั้งการวินิจฉัยโรคและเข้าแทรกแซงช่วยเหลือในระยะต้นอย่างเหมาะสม และการบริการที่จัดให้เพื่อให้เกิดมีความพิการในระดับน้อยที่สุดและป้องกันไม่ให้เกิดความพิการเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ รวมทั้งในเด็กและผู้สูงอายุ
 - (ค) จัดให้บริการสาธารณสุขเหล่านี้ในลักษณะใกล้ชิดที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้กับชุมชนของประชาชนเอง รวมทั้งในพื้นที่ห่างไกลในชนบท

- (ง) กำหนดให้ผู้มีอาชีพเกี่ยวกับด้านสาธารณสุขให้การดูแลคนพิการด้วยคุณภาพเดียวกันกับที่ให้แก่คนอื่นๆ ทั้งนี้ เป็นไปตามความเห็นชอบโดยสมัครใจและมีการแจ้งให้ทราบ โดยเพิ่มการรับรู้ด้านสิทธิมนุษยชนศักดิ์ศรี การอยู่ได้ด้วยตนเอง และเป็นไปตามความต้องการของคนพิการโดยวิธีฝึกอบรมและประกาศบังคับใช้มาตรฐานจรรยาบรรณเกี่ยวกับการดูแลด้านสุขภาพกับทั้งภาครัฐและเอกชน
- (จ) กำหนดข้อห้ามบังคับไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการในการจัดให้การประกันสุขภาพ และประกันชีวิตในกรณีที่กำหนดอนุญาตไว้ตามกฎหมายแห่งชาติ ซึ่งจะต้องจัดให้อย่างยุติธรรมและเหมาะสม
- (ฉ) ป้องกันการปฏิเสธการสาธารณสุขหรือการบริการด้านสาธารณสุขหรืออาหารและน้ำดื่มโดยการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุเพราะความพิการ

ข้อ 26

การส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพ

1. รัฐบาลจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนที่เท่าเทียมกัน เพื่อให้คนพิการสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง ใช้ความสามารถทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและอาชีพได้อย่างเต็มที่ที่สุด รวมทั้งได้รับการยอมรับรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งและได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกด้านของชีวิต เพื่อการนี้ รัฐบาลจะจัดระบบ เสริมสร้างและขยายบริการส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพที่ครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสุขภาพ การว่างงาน การศึกษาและบริการสังคม ในลักษณะที่
 - (ก) บริการและแผนส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพที่สามารถตรวจพบความพิการได้ตั้งแต่ในระยะเริ่มต้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ด้วยการประเมินอย่างทั่วถึงตามความจำเป็นและพื้นฐานความแข็งแรงของแต่ละบุคคล
 - (ข) ทั้งนี้ บริการและแผนส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพจะต้องส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมและการยอมรับคนพิการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและทุกด้านของสังคม โดยเป็นไปตามความสมัครใจและบริการดังกล่าวจะมีไว้สำหรับคนพิการอย่างใกล้ชิดที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้กับชุมชนที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ รวมทั้งในพื้นที่ห่างไกลในชนบท
2. รัฐบาลจะส่งเสริมให้พัฒนาด้านการฝึกอบรมระยะต้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านบริการส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการ
3. รัฐบาลจะต้องสนับสนุนให้มีอุปกรณ์และเทคโนโลยีช่วยเหลือซึ่งออกแบบไว้สำหรับคนพิการและเกี่ยวเนื่องกับการส่งเสริมและฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการ

ข้อ 27

งานและการว่าจ้างงาน

1. รัฐภาคีรับรองสิทธิของคนพิการในการทำงานได้โดยเสมอภาคกับผู้อื่น ทั้งนี้ รวมถึงสิทธิในโอกาสที่จะหาเลี้ยงชีพโดยการทำงานที่ตนเป็นผู้ตัดสินใจเลือกโดยอิสระและได้รับการยอมรับในตลาดแรงงาน และทำงานในสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปิด อยู่ร่วมกับคนอื่น และให้คนพิการสามารถเข้าถึงได้ รัฐภาคีจะป้องกันและส่งเสริมความตระหนักถึงสิทธิในการทำงาน รวมถึงสำหรับ ผู้ซึ่งกลายเป็นบุคคลทุพพลภาพในระหว่างการทำงาน โดยการดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสม รวมถึงโดยการตรวจกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 - (ก) ห้ามการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุจากความพิการในทุกด้านที่เกี่ยวกับการจ้างงาน รวมถึงเงื่อนไขในการคัดเลือกบุคคล ว่าจ้าง และจ้างงาน คงไว้ซึ่งการจ้างงาน ความก้าวหน้าในงานอาชีพการงาน
 - (ข) ปกป้องสิทธิของคนพิการ โดยเสมอภาคกับผู้อื่น ด้วยการปรับและทำให้เงื่อนไขการทำงานเอื้อต่อคนพิการ รวมทั้งโอกาสที่เท่าเทียมกันและค่าตอบแทนการทำงานที่เสมอภาคในจำนวนเงินที่เท่ากัน, ความปลอดภัยและเงื่อนไขการทำงานที่ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งคุ้มครองจากการก่อกวน และการขดเชยตามคำร้องเรียน
 - (ค) รับรองให้คนพิการสามารถใช้สิทธิในรูปของสภาพแรงงานและการค้า โดยเสมอภาคกับผู้อื่น และเป็นไปตามกฎหมายแห่งชาติที่บังคับใช้กับประชาชนทั่วไป
 - (ง) ทำให้คนพิการสามารถเข้าถึงแผนงานด้านเทคนิคและแนะแนวอาชีพทั่วไป บริการจัดหางานให้ตลอดจนการฝึกอาชีพอย่างต่อเนื่อง
 - (จ) ส่งเสริมโอกาสการจ้างงานและความก้าวหน้าในงานอาชีพสำหรับคนพิการในตลาดแรงงาน รวมทั้งช่วยเหลือในการจัดหา ฝึกอบรมและการจ้างงานไว้ รวมทั้งการได้กลับเข้าทำงานอีกครั้ง
 - (ฉ) ส่งเสริมโอกาสในการประกอบอาชีพอิสระ การเป็นผู้ประกอบและเริ่มธุรกิจของตนเอง
 - (ช) ว่าจ้างคนพิการเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐ
 - (ซ) ส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานภาคเอกชนด้วยนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม ซึ่งอาจรวมถึงแผนให้การรับรอง แรงจูงใจและมาตรการอื่น ๆ
 - (ฅ) รับรองให้จัดที่พักรักษาตามความเหมาะสมแก่คนพิการในสถานที่ทำงาน
 - (ญ) ส่งเสริมให้คนพิการได้รับประสบการณ์ทำงานในตลาดแรงงานเปิด
 - (ฎ) ส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ ให้สามารถมีงานทำอย่างต่อเนื่องและแผนงานนำ คนพิการให้สามารถกลับเข้าทำงานได้อีกครั้ง
2. รัฐภาคีรับรองว่าคนพิการย่อมไม่ถูกหน่วงไว้เยี่ยงทาสหรือข่ารับใช้ และจะได้รับการคุ้มครอง โดยเท่าเทียมกับผู้อื่น จากการใช้แรงงาน

ข้อ 28

มาตรฐานความเป็นอยู่และความคุ้มครองทางสังคมอย่างพอเพียง¹

1. รัฐภาคีตระหนักถึงสิทธิของคนพิการสำหรับมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีพอเพียงสำหรับตนเองและครอบครัว รวมถึง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่พอเพียง และปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเข้าถึงแหล่งน้ำที่สะอาด และจะดำเนินขั้นตอนเพื่อการคุ้มครองและส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติ ตามสิทธิเหล่านี้ได้จริงโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุจากความพิการ
2. รัฐภาคีตระหนักถึงสิทธิของคนพิการในการได้รับความคุ้มครองทางสังคม และสามารถใช้อัตริตติดังกล่าวได้ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุจากความพิการ และจะดำเนินขั้นตอนเพื่อคุ้มครองและส่งเสริม ให้สามารถปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ได้จริง ทั้งนี้รวมถึงมาตรการดังนี้
 - (ก) รับรองให้คนพิการเข้าถึงบริการ เครื่องมือและความช่วยเหลืออื่นที่เหมาะสมและที่สามารถแบกรับภาระค่าใช้จ่ายได้ในส่วนของความจำเป็นที่เกี่ยวกับลักษณะความพิการ
 - (ข) รับรองให้คนพิการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงและเด็กหญิงพิการและคนพิการที่สูงอายุ สามารถเข้าถึงแผนคุ้มครองด้านสังคม และแผนจัดความยากจน
 - (ค) รับรองให้คนพิการและครอบครัวของคนพิการที่มีสภาพความเป็นอยู่ยากจนได้เข้าถึงความช่วยเหลือจากภาครัฐในเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับคนพิการ รวมถึงการฝึกอบรม การให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือด้านการเงินและการดูแลเพื่อบรรเทา
 - (ง) รับรองให้คนพิการเข้าถึงแผนงานเคหะของภาครัฐ
 - (จ) รับรองให้คนพิการสามารถเข้าถึงแผนสิทธิประโยชน์หลังเกษียณอายุโดยเท่าเทียมกับผู้อื่น

ข้อ 29

การมีส่วนร่วมในการเมืองและสาธารณะกิจ

รัฐภาคีจะรับรองสิทธิทางการเมืองสำหรับคนพิการและโอกาสในการใช้อัตริตติดังกล่าวได้อย่างเสมอภาคกับผู้อื่น และจะดำเนินการ

- (ก) รับรองให้คนพิการสามารถมีส่วนร่วมในด้านเกี่ยวกับการเมืองและสาธารณะกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ และเท่าเทียมกับผู้อื่น ทั้งนี้ โดยเป็นไปตามกฎหมายแห่งชาติที่บังคับใช้กับประชาชนทั่วไป ทั้งโดยทางตรง หรือโดยการมีสิทธิเลือกผู้แทนของตนได้อย่างอิสระ รวมถึงสิทธิและโอกาสสำหรับคนพิการในการลงคะแนนเสียงและเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง เหนือสิ่งอื่นใด ด้วยมาตรการดังนี้

¹ คณะกรรมการเฉพาะกิจได้ใช้คำว่าความคุ้มครองทางสังคม ด้วยความเข้าใจว่าคำนี้มี การตีความอย่างกว้างขวาง ตามที่ระบุไว้ในรายงานของเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาสังคมในสมัยประชุมครั้งที่สามสิบเก้า (E/CN.5/2001/2) กลับไปดูเนื้อความอีกครั้ง

- (๑) รับรองให้ขั้นตอนการออกเสียง สิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุสามารถเข้าถึงได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถเข้าใจและใช้งานได้โดยง่ายดาย
 - (๒) คຸ້ມครองสิทธิของคนพิการในการออกเสียงด้วยการลงคะแนนลับในบัตรเลือกตั้งและการลงประชามติ โดยปราศจากการคุกคาม และสามารถลงรับสมัครเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งในทุกๆระดับ ในคณะรัฐบาลและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประชาชนทั้งหลาย โดยอำนวยความสะดวกให้ใช้เทคโนโลยีช่วยใหม่ๆ ตามเหมาะสม
 - (๓) รับรองให้คนพิการมีอิสรภาพในการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ในฐานะเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และด้วยการนี้ หากจำเป็น ตามที่คนพิการร้องขอ จะให้ความช่วยเหลือให้คนพิการได้ออกเสียงลงคะแนนตามที่ตนเลือก
- (ข) ส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมในเชิงกระตุ้นให้คนพิการสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติสาธารณกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ และเป็นไปโดยเสมอภาคกับผู้อื่น และกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในสาธารณกิจ อันรวมถึง
- (๑) การมีส่วนร่วมในองค์กรอิสระ และสมาคมที่ทำงานด้านสาธารณะและด้านการเมืองของประเทศ รวมทั้งกิจกรรมและการบริหารพรรคการเมือง
 - (๒) ก่อตั้งและร่วมกับองค์กรคนพิการในการทำหน้าที่เป็นผู้แทนของคนพิการในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

ข้อ 30

การมีส่วนร่วมในด้านวัฒนธรรม นันทนาการ เวลาว่างและกีฬา

1. รัฐบาลตระหนักถึงสิทธิของคนพิการในการมีส่วนร่วมในด้านวัฒนธรรมได้อย่างเสมอภาคกับผู้อื่น ทั้งนี้ รัฐบาลจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อรับรองให้คนพิการ
 - (ก) ได้เข้าถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในทุกๆรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้
 - (ข) ได้เข้าถึงโปรแกรมโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละคร และกิจกรรมด้านวัฒนธรรมอื่น ๆ ในทุกรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้
 - (ค) เข้าถึงสถานที่ที่จัดแสดงงานศิลปวัฒนธรรมหรือบริการ อาทิ โรงละคร พิพิธภัณฑ์ โรงภาพยนตร์ ห้องสมุดและบริการด้านท่องเที่ยว ทั้งนี้ ในขอบเขตที่จะทำได้ ให้สามารถเข้าถึงอนุสาวรีย์และโบราณสถานด้านวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศ
2. รัฐบาลจะใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการมีโอกาสได้พัฒนาและใช้ศักยภาพของตนทางด้านการสร้างสรรค์งาน ด้านศิลปะและปัญญา ไม่เพียงแต่เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองเท่านั้น แต่ยิ่งเพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่สังคมอีกด้วย

3. รัฐภาคีจะดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมทั้งปวงโดยสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อรับรองให้กฎหมายคุ้มครองเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาไม่ทำให้เกิดสิทธิการกีดกันที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นไปในลักษณะการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงผลงานวัฒนธรรม
4. คนพิการจะมีสิทธิโดยเสมอภาคกับผู้อื่นในการได้รับการยอมรับและส่งเสริมด้านวัฒนธรรมการสื่อสารและในด้านภาษาเฉพาะ ซึ่งรวมถึงภาษามือและวัฒนธรรมของผู้พิการทางการได้ยิน
5. โดยวัตถุประสงค์เพื่อให้คนพิการได้มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคกับผู้อื่นในกิจกรรมด้านนันทนาการ เวลาว่างและกีฬา รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมดังนี้
 - (ก) กระตุ้นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการในขอบเขตสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเน้นหนักในทางกิจกรรมด้านกีฬาในทุกระดับ
 - (ข) รับรองให้คนพิการมีโอกาสจัดโครงสร้าง พัฒนาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะความพิการ เพื่อการนี้ จะกระตุ้นให้มีการจัด การสอน ฝึกอบรมและหาแหล่งทรัพยากรให้ โดยเสมอภาคกับผู้อื่น
 - (ค) รับรองให้คนพิการเข้าถึงสถานที่จัดกีฬา นันทนาการและท่องเที่ยว
 - (ง) รับรองให้เด็กพิการสามารถเข้าถึงเพื่อมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคในการเล่น นันทนาการ และกิจกรรมเวลาว่างและกีฬา ทั้งนี้กิจกรรมเหล่านั้นจะมุ่งจัดให้มีในระบบโรงเรียน
 - (จ) รับรองให้คนพิการเข้าถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการ การท่องเที่ยว เวลาว่างและกีฬา

ข้อ 31

การเก็บรวบรวมสถิติและข้อมูล

1. รัฐภาคีจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงข้อมูลทางสถิติและงานวิจัย เพื่อจัดทำและดำเนินนโยบายเพื่อให้อนุสัญญาฉบับนี้มีผลบังคับ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมและเก็บรักษาข้อมูลนี้ควรจะ
 - (ก) สอดคล้องกับมาตรการคุ้มครองที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย รวมถึงการตรากฎหมายคุ้มครองข้อมูลเพื่อรับรองการรักษาความลับและเคารพต่อความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของคนพิการ
 - (ข) สอดคล้องกับค่านิยมที่ยอมรับระหว่างประเทศเพื่อพิทักษ์สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานและหลักการตามจรรยาบรรณในการรวบรวมและใช้ข้อมูลด้านสถิติ
2. สารสนเทศที่เก็บรวบรวมตามข้อนี้จะยุติการรวบรวมตามความเหมาะสม และใช้เพื่อช่วยประเมินผลการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคีภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ และจะใช้เพื่อกำหนดและแก้ปัญหา/อุปสรรคที่จำกัดสิทธิของคนพิการ
3. รัฐภาคีจะรับผิดชอบในการเผยแพร่สถิติเหล่านี้ และรับรองว่าคนพิการและบุคคลอื่นๆ จะสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้

ข้อ 32

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

1. รัฐภาคียอมรับถึงความสำคัญของการร่วมมือระหว่างประเทศและการส่งเสริมความร่วมมือดังกล่าว เพื่อสนับสนุนความพยายามระดับประเทศให้บรรลุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฉบับนี้ และจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในเรื่องนี้ ระหว่างและในหมู่รัฐภาคี และหากเหมาะสมในลักษณะเป็นหุ้นส่วนกับองค์กรระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง และสมาคมเอกชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรคนพิการ มาตรการดังกล่าวอาจรวมถึง
 - (ก) การรับรองว่าความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงแผนพัฒนาระหว่างประเทศ จะครอบคลุมถึงคนพิการ และบุคคลเหล่านี้สามารถเข้าถึงได้
 - (ข) การอำนวยความสะดวกให้และการสนับสนุนโครงการสร้างศักยภาพ โดยการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ ประสบการณ์ โครงการอบรมและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด
 - (ค) การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในงานวิจัยและการเข้าถึงความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - (ง) หากเหมาะสมการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและเศรษฐกิจ รวมถึงโดยการส่งเสริมให้เข้าถึงและแบ่งปันเทคโนโลยีช่วยเหลือที่สามารถเข้าถึงได้ และโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี
2. บทบัญญัติของข้อนี้ไม่มีผลกระทบต่อพันธกรณีของรัฐภาคีแต่ละรัฐในการที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีของตนภายใต้อนุสัญญาฯ นี้

ข้อ 33

การปฏิบัติและการติดตามระดับประเทศ

1. ภายใต้ระบบองค์กรของตน รัฐภาคีจะต้องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักหนึ่งหน่วยงาน หรือมากกว่าหนึ่งหน่วยงานภายในรัฐบาล เกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้ และจะต้องให้ความสำคัญในการจัดตั้งหรือแต่งตั้งกลไกการประสานงานภายในรัฐบาลเพื่อดูแลประเด็นที่สนับสนุนในเกิดการดำเนินงานในภาคส่วนต่างๆ และในระดับต่างๆ
2. ภายใต้ระบบกฎหมายและการบริหารจัดการของตน รัฐภาคีจะต้องรักษา เสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง แต่งตั้งหรือจัดตั้งโครงสร้างภายในประเทศ โดยอาจเป็นกลไกอิสระหนึ่งหน่วยงานหรือมากกว่าหากเหมาะสม เพื่อส่งเสริม พิทักษ์และติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้ เมื่อได้แต่งตั้งหรือจัดตั้งกลไกดังกล่าวแล้ว รัฐภาคีจะต้องคำนึงถึงหลักการที่เกี่ยวกับสถานะและหน้าที่ของสถาบันระดับประเทศในการพิทักษ์และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
3. ภาคสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนพิการและองค์กรผู้แทนของคนพิการ จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการติดตามการดำเนินการ

ข้อ 34

คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

1. จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คณะกรรมการ”) ซึ่งจะปฏิบัติตามหน้าที่ที่ระบุไว้
2. เมื่ออนุสัญญาฯ นี้มีผลบังคับใช้ คณะกรรมการจะประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 12 คน ภายหลังจากที่มีการยื่นสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารเพิ่มอีก 60 ฉบับ องค์ประกอบของคณะกรรมการจะเพิ่มขึ้นได้อีก 6 คน ทำให้คณะกรรมการมีจำนวนได้มากที่สุดถึง 18 คน
3. สมาชิกคณะกรรมการจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะส่วนตัวและต้องประกอบด้วยศีลธรรมอย่างสูง มีความสามารถและประสบการณ์ในสาขาภายใต้อนุสัญญาฯ นี้ เมื่อมีการเสนอชื่อผู้เข้ารับการเลือกตั้ง รัฐบาลที่จะได้รับเชิญให้พิจารณาบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในข้อ 4.3 ของอนุสัญญาฯ นี้
4. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับการเลือกตั้งจากรัฐภาคี โดยเป็นไปตามหลักการกระจายสัดส่วนตามภูมิศาสตร์อย่างทัดเทียมกัน การเป็นตัวแทนในรูปแบบที่แตกต่างกันของสังคมและของระบบกฎหมายหลัก สัดส่วนของเพศที่เท่าเทียมกัน และการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความพิการ
5. สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับการเลือกตั้งโดยการลงคะแนนลับจากรายชื่อบุคคลที่เสนอโดย รัฐบาลที่จากคนชาติที่เข้าร่วมการประชุมรัฐภาคี โดยในการประชุมดังกล่าวซึ่งองค์ประชุมจะต้องประกอบด้วยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาฯ นี้จำนวนสองในสาม บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ได้รับคะแนนเสียงจำนวนสูงสุดและเป็นเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดของคะแนนเสียงจากผู้แทนรัฐภาคีที่เข้าประชุมและใช้สิทธิออกเสียง
6. การเลือกตั้งครั้งแรกจะจัดขึ้นภายในหกเดือนหลังจากที่อนุสัญญาฯ นี้มีผลบังคับใช้ อย่างน้อยที่สุด 4 เดือน ก่อนวันเลือกตั้งของแต่ละครั้ง เลขานุการสหประชาชาติจะต้องส่งหนังสือเชิญให้รัฐภาคีเสนอชื่อผู้ลงเลือกตั้งภายใน 2 เดือน เลขานุการสหประชาชาติจะต้องเตรียมรายชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อให้ลงเลือกตั้งตามลำดับตัวอักษร โดยระบุรัฐภาคีที่เป็นผู้เสนอชื่อบุคคลดังกล่าว และจัดส่งรายชื่อต่อไปยังรัฐภาคี

ข้อ 35

การจัดทำรายงานของรัฐภาคี

1. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เกี่ยวกับมาตรการในการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ ฉบับนี้และความคืบหน้าในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อคณะกรรมการ โดยผ่านเลขานุการสหประชาชาติ ภายในระยะเวลา 2 ปีหลังจากที่อนุสัญญาฯ ฉบับนี้มีผลบังคับใช้กับรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง
2. หลังจากนั้น รัฐภาคีจะส่งรายงานฉบับต่อๆ ไปอย่างน้อยทุกๆ 4 ปี และเมื่อคณะกรรมการร้องขอ
3. คณะกรรมการจะตัดสินใจว่าแนวทางใดจะเหมาะสมสำหรับเนื้อหาของรายงาน
4. รัฐภาคีซึ่งได้ส่งรายงานเบื้องต้นไปยังคณะกรรมการแล้ว ไม่จำเป็นต้องรายงานข้อมูลที่ได้กล่าวไปแล้ว

ซ้ำในรายงานฉบับต่อไป เมื่อมีการจัดเตรียมรายงานต่อคณะกรรมการ รัฐบาลีอาจจะพิจารณาในการจัดเตรียมรายงานควรเปิดให้สาธารณชนทราบและโปร่งใส และให้การพิจารณาต่อข้อบพตาม ข้อ 4.3 ของอนุสัญญาฯ ฉบับนี้

5. รายงานอาจบ่งชี้ปัจจัยและอุปสรรคที่ส่งผลต่อระดับของการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 36

การพิจารณารายงาน

1. รายงานแต่ละฉบับจะได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการ ซึ่งจะมีการให้ข้อเสนอแนะและข้อแนะนำทั่วๆ ไปเกี่ยวกับรายงานตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรและจะส่งต่อไปยังรัฐบาลีที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลีอาจจะส่งข้อมูลต่างๆ ที่ตนเลือกไปยังคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจร้องขอข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้จากรัฐภาคี
2. ถ้ารัฐบาลีส่งรายงานช้ากว่ากำหนด คณะกรรมการอาจแจ้งต่อรัฐบาลีที่เกี่ยวข้องถึงความจำเป็นในการตรวจสอบการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ นั้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่เชื่อถือได้ต่อคณะกรรมการ ถ้ารัฐบาลีนั้นไม่ส่งรายงานที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 3 เดือนหลังจากการที่ได้รับแจ้ง คณะกรรมการอาจเชิญรัฐบาลีที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการตรวจสอบนี้ด้วย ถ้ารัฐบาลีส่งรายงานที่เกี่ยวข้อง บทบัญญัติของวรรคแรกของข้อนี้จะนำมาบังคับใช้ด้วย
3. เลขาธิการสหประชาชาติจะทำเปิดโอกาสให้รัฐบาลีทุกประเทศ สามารถเข้าถึงรายงาน
4. รัฐบาลีจะต้องเปิดโอกาสให้สาธารณชนในประเทศของตนสามารถเข้าถึงรายงานของตนและเปิดโอกาสให้สามารถเสนอข้อเสนอแนะและข้อแนะนำทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับรายงานเหล่านี้
5. หากพิจารณาว่าเหมาะสม คณะกรรมการจะส่งรายงานของรัฐบาลีไปยังทบวงการชำนัญพิเศษกองทุนและโครงการของสหประชาชาติ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แจ้งคำร้องหรือการระบุความจำเป็นสำหรับคำแนะนำทางวิชาการหรือความช่วยเหลือที่ระบุในรายงาน พร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อแนะนำของคณะกรรมการ (หากมี) เกี่ยวกับคำร้องหรือความจำเป็น

ข้อ 37

ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลีและคณะกรรมการ

1. รัฐบาลีแต่ละรัฐจะร่วมมือกับคณะกรรมการ และช่วยเหลือสมาชิกในการดำเนินการตามอาณัติให้บรรลุผลสำเร็จ
2. ในความสัมพันธ์กับรัฐบาลี คณะกรรมการ จะให้การพิจารณาต่อวิธีการและจุดมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพของประเทศในการปฏิบัติตามอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ซึ่งรวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศด้วย

ข้อ 38

ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการกับหน่วยงานอื่นๆ

เพื่อให้การปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในสาขาภายใต้อนุสัญญา ฉบับปัจจุบัน นั้น

- ก) ทบวงการชำนาญพิเศษและหน่วยงานอื่นๆ ของสหประชาชาติจะมีสิทธิที่จะเป็นตัวแทนในการพิจารณาการปฏิบัติตามบทบัญญัติเหล่านั้นของอนุสัญญา ฉบับปัจจุบันที่อยู่ภายในอาณาเขตของตน คณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนาญพิเศษและหน่วยงานอื่นๆตามที่เห็นสมควร เพื่อที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญา ที่อยู่ภายในอาณาเขต คณะกรรมการอาจเชิญทบวงการชำนาญพิเศษและหน่วยงานสหประชาชาติอื่นๆ เพื่อส่งรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญา ในเรื่องที่อยู่ภายในขอบเขตของการดำเนินงานของตน
- ข) คณะกรรมการ เมื่อปฏิบัติตามอาณาเขตของตน จะหารือตามความเหมาะสมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่จัดตั้งขึ้นโดยสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนต่างๆ เพื่อประกันว่าแนวทางในการทำรายงานและข้อเสนอแนะโดยทั่วไปมีความต่อเนื่อง และหลีกเลี่ยงการซ้ำซ้อนกันในการปฏิบัติงาน

ข้อ 39

การรายงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการจะต้องรายงานต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติเป็นประจำทุกๆ 2 ปี เกี่ยวกับกิจกรรมของคณะกรรมการ และอาจจะเสนอข้อเสนอสั่งและข้อเสนอแนะทั่วไป โดยพิจารณาจากรายงานและข้อมูลที่ได้รับจากรัฐภาคีเป็นพื้นฐาน ข้อเสนอสั่งและข้อเสนอแนะทั่วไปเช่นว่านั้นจะต้องรวมอยู่ในรายงานของคณะกรรมการ รวมทั้งข้อสังเกต (หากมี) จากรัฐภาคี

ข้อ 40

การประชุมรัฐภาคี

1. รัฐภาคีจะต้องจัดการประชุมเป็นประจำในรูปแบบของการประชุมรัฐภาคีเพื่อพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอนุวัติอนุสัญญาฉบับนี้
2. ภายในเวลาไม่เกินหกเดือนหลังจากที่อนุสัญญาฉบับนี้มีผลใช้บังคับ เลขาธิการสหประชาชาติจะต้องจัดการประชุมรัฐภาคี การประชุมต่อมาเลขาธิการสหประชาชาติจะต้องจัดขึ้นเป็นประจำทุก 2 ปี หรือตามมติของที่ประชุมรัฐภาคี

ข้อ 41

การเก็บรักษาอนุสัญญา

เลขาธิการสหประชาชาติเป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้

ข้อ 42

การลงนาม

อนุสัญญานี้จะเปิดให้ทุกประเทศ และองค์การรวมตัวระดับภูมิภาคลงนามได้ที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ในวันที่ 30 มีนาคม 2550

ข้อ 43

การมีผลผูกพัน

อนุสัญญานี้ จะต้องได้รับการสัตยาบันโดยรัฐที่ได้ลงนามในอนุสัญญา และได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการจากรวมตัวระดับภูมิภาคที่ได้ลงนามในอนุสัญญา

อนุสัญญา จะเปิดให้มีภาคยานุวัติโดยรัฐใดๆ หรือองค์การรวมตัวระดับภูมิภาคที่ไม่ได้ลงนามในอนุสัญญา

ข้อ 44

องค์การรวมตัวระดับภูมิภาค

1. “องค์การรวมตัวระดับภูมิภาค” หมายถึง องค์การที่ประกอบด้วยรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยของภูมิภาคหนึ่งซึ่งรัฐสมาชิกของภูมิภาคนั้นได้ถ่ายโอนอำนาจที่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามอนุสัญญานี้ให้กับองค์กรระดับภูมิภาคดังกล่าวแล้ว องค์การระดับภูมิภาคต่างๆ ดังกล่าวจะต้องประกาศในตราสารยืนยันอย่างเป็นทางการหรือภาคยานุวัติสาร ถึงขอบเขตอำนาจที่ได้รับในประเด็นภายใต้อนุสัญญานี้ หลังจากนั้น องค์การระดับภูมิภาคดังกล่าวจะต้องแจ้งไปยังผู้เก็บรักษาอนุสัญญาให้ทราบถึงการแก้ไขที่สำคัญเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจของตน
2. การอ้างถึง “รัฐภาคี” ในอนุสัญญานี้จะครอบคลุมถึงองค์กรระดับภูมิภาคดังกล่าวภายในขอบเขตอำนาจขององค์กรนั้นๆ
3. ภายใต้วัตถุประสงค์ของข้อ 45 วรรค 1 และข้อ 47 วรรค 2 และ 3 จะไม่รวมถึงการยื่นสัตยาบันสารขององค์การรวมตัวระดับภูมิภาค
4. องค์การรวมตัวระดับภูมิภาค ภายใต้ขอบเขตอำนาจของตน อาจใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมรัฐภาคี โดยจำนวนคะแนนเสียงทั้งหมดเท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกทั้งหมดที่เป็นภาคีอนุสัญญานี้ องค์กรฯ จะไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงหากรัฐสมาชิกใดขององค์กรฯ ใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงของตนและในทางกลับกัน

ข้อ 45

การมีผลใช้บังคับ

1. อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่สามสิบนับแต่วันที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารและภาคยานุวัติสารฉบับที่ยี่สิบแล้ว
2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐหรือองค์การรวมตัวระดับภูมิภาคซึ่งได้ให้สัตยาบัน ยืนยันอย่างเป็นทางการหรือได้เข้าภาคยานุวัติภายหลังจากที่ได้มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยี่สิบ อนุสัญญาจะมีผลใช้บังคับกับรัฐนั้นสามสิบวันหลังจากวันที่รัฐนั้นได้มอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารของตนแล้ว

ข้อ 46

ข้อสงวน

1. ไม่อนุญาติให้มีข้อสงวนซึ่งขัดต่อวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาฯ ฉบับนี้
2. ข้อสงวนอาจถูกถอนได้ในทุกเวลา

ข้อ 47

การแก้ไข

1. รัฐภาคีอาจเสนอแก้ไขอนุสัญญานี้โดยยื่นขอแก้ไขต่อเลขาธิการสหประชาชาติ เลขาธิการสหประชาชาติจะแจ้งข้อเสนอก่อนแก้ไขไปยังรัฐภาคีทั้งหมด โดยการขอให้มีการเห็นชอบว่าจะให้มีการประชุมรัฐภาคีเพื่อพิจารณาผลมติต่อข้อเสนอกับแก้ไขดังกล่าวหรือไม่ หากภายในระยะเวลา 4 เดือนได้มีการแจ้งดังกล่าว มีรัฐภาคีอย่างน้อยจำนวน 1 ใน 3 เห็นชอบด้วย เลขาธิการสหประชาชาติสามารถจัดการประชุมในนามองค์กรสหประชาชาติได้ ข้อเสนอกับแก้ไขที่ได้รับการพิจารณาถึงมติยอมรับโดยเสียงข้างมาก 2 ใน 3 ของผู้แทนที่เข้าร่วมในที่ประชุมรัฐภาคีจะถูกนำเสนอให้ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติเห็นชอบและให้รัฐภาคีทั้งหมดให้การยอมรับ
2. ข้อแก้ไขที่ได้รับการรับรองและเห็นชอบในย่อหน้าที่ 1 ของข้อนี้ จะมีผลใช้บังคับ 30 วันหลังจากที่ 2 ใน 3 ของรัฐภาคี ณ วันที่มีการรับรองการแก้ไขดังกล่าวได้มอบสารการยอมรับ ภายหลังจากนั้น การแก้ไขจะมีผลบังคับใช้ต่อรัฐภาคีในวันที่ 30 ภายหลังจากการที่มีการยื่นสารการยอมรับแล้ว ข้อแก้ไขจะมีผลผูกพันเฉพาะรัฐภาคีที่ให้การยอมรับ
3. หากที่ประชุมรัฐภาคีมีมติเห็นชอบด้วยโดยฉันทามติ การแก้ไขที่ได้รับการรับรองและเห็นชอบตามย่อหน้าที่ 1 ของข้อนี้ ซึ่งเกี่ยวข้องจะเป็นการเฉพาะกับข้อ 34, 38, 39 และข้อ 40 จะมีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีทั้งหมด 30 วันหลังจากที่ 2 ใน 3 ของรัฐภาคี ณ วันที่มีการรับรองการแก้ไขดังกล่าวได้มอบสารการยอมรับ

ข้อ 48

การเพิกถอน

รัฐภาคีอาจเพิกถอนอนุสัญญานี้โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ การเพิกถอนจะมีผล 1 ปีหลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับแจ้ง

ข้อ 49

รูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย

ตัวบทและข้อความที่ปรากฏในอนุสัญญาจะต้องอยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้

ข้อ 50

ตัวบทที่เป็นทางการ

อนุสัญญานี้มีตัวบทตัวภาษาอาหรับ จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน ซึ่งมีความถูกต้องเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นประจักษ์พยานสำคัญ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งลงนามข้างท้ายโดยได้รับการมอบอำนาจโดยถูกต้องเพื่อการนี้จากรัฐบาลของตนได้ลงนามในอนุสัญญานี้

.....

ภาคผนวก 2

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

บรรดารัฐภาคีของพิธีสารฉบับนี้ ได้ตกลงกัน ดังต่อไปนี้ :

ข้อ 1

1. รัฐภาคีของพิธีสารฉบับนี้ (รัฐภาคี) ยอมรับอำนาจของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (คณะกรรมการ) ในการรับและพิจารณาข้อร้องเรียนของหรือในนามของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายใต้เขตอำนาจของคณะกรรมการที่อ้างว่าเป็นผู้ที่รัฐภาคีละเมิดสิทธิภายใต้บทบัญญัติอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (อนุสัญญา)
2. คณะกรรมการจะไม่รับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับรัฐภาคีของอนุสัญญาที่มีได้เป็นภาคีของพิธีสารฉบับนี้

ข้อ 2

คณะกรรมการจะไม่พิจารณารับข้อร้องเรียนในกรณีต่อไปนี้ :

- (ก) ข้อร้องเรียนซึ่งมิได้ระบุชื่อผู้ร้องเรียน
- (ข) ข้อร้องเรียนที่เป็นการใช้สิทธิโดยมิชอบในการยื่นข้อร้องเรียนหรือโดยไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติอนุสัญญา
- (ค) ข้อร้องเรียนดังกล่าวเคยได้รับการตรวจสอบโดยคณะกรรมการแล้ว หรือเคยได้รับการตรวจสอบหรืออยู่ในระหว่างการตรวจสอบโดยกระบวนการสอบสวนหรือไกล่เกลี่ยระหว่างประเทศอื่น
- (ง) การดำเนินการโดยใช้มาตรการเยียวยาภายในประเทศที่มีอยู่ยังไม่หมดสิ้น เว้นแต่การดำเนินการเยียวยาดังกล่าวล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือไม่น่าจะทำให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (จ) ข้อร้องเรียนไม่มีเหตุผลหรือน้ำหนักเพียงพอ หรือเมื่อ
- (ฉ) ข้อเท็จจริงของข้อร้องเรียนเกิดขึ้นก่อนพิธีสารมีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง ยกเว้นกรณีที่ข้อเท็จจริงเหล่านั้นยังคงอยู่หลังจากวันที่พิธีสารมีผลใช้บังคับ

ข้อ 3

ภายใต้บทบัญญัติ ข้อ 2 แห่งพิธีสารฉบับนี้ คณะกรรมการต้องแจ้งข้อร้องเรียนใดๆที่ได้รับไปยังรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องทราบโดยปกติเป็นความลับ รัฐภาคีดังกล่าวจะต้องยื่นคำชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือถ้อยแถลงอธิบายเกี่ยวกับข้อร้องเรียนดังกล่าว พร้อมมาตรการแก้ไข (หากมี) ต่อคณะกรรมการภายใน 6 เดือน

ข้อ 4

1. หลังจากการรับข้อร้องเรียนและก่อนการพิจารณาตัดสินข้อร้องเรียน คณะกรรมการอาจส่งคำร้องขอให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องพิจารณาใช้มาตรการชั่วคราวเท่าที่จำเป็นโดยเร่งด่วนเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่ไม่สามารถแก้ไขได้อันอาจเกิดขึ้นแก่ผู้ที่ยังว่าตนถูกละเมิดสิทธิ
2. กรณีที่คณะกรรมการใช้ดุลพินิจตามวรรคแรกของข้อนี้ ไม่ให้ถือว่าคณะกรรมการได้ตัดสินรับข้อร้องเรียน หรือตัดสินความถูกต้องของข้อร้องเรียน

ข้อ 5

คณะกรรมการจะดำเนินการตรวจสอบข้อร้องเรียนภายใต้พิธีสารฉบับนี้โดยการประชุมแบบปิดและจะส่งข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อร้องเรียนพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ (หากมี) ให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องและผู้ร้องเรียนทราบภายหลังจากการตรวจสอบข้อร้องเรียน

ข้อ 6

1. หากคณะกรรมการได้รับข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ว่า รัฐภาคีใดกระทำการละเมิดสิทธิที่ระบุไว้ในอนุสัญญาอย่างร้ายแรงหรือเป็นระบบ คณะกรรมการอาจขอความร่วมมือรัฐภาคีนั้นในการตรวจสอบข้อมูลและเสนอข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าว
2. คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สมาชิกคณะกรรมการหนึ่งคนหรือหลายคนดำเนินการไต่สวนข้อสังเกตที่รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องเสนอ รวมทั้งข้อมูลที่เชื่อถือได้อื่นที่มีอยู่ และรายงานผลต่อคณะกรรมการโดยด่วน การไต่สวนอาจรวมถึงการเดินทางเยือนรัฐภาคี หากจำเป็นและโดยความยินยอมของรัฐภาคีนั้น
3. หลังจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว คณะกรรมการจะส่งผลการตรวจสอบดังกล่าว พร้อมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง
4. รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องจะต้องยื่นข้อสังเกตต่อคณะกรรมการภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ได้รับการตรวจสอบ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ
5. การไต่สวนดังกล่าวจะกระทำโดยลับ และจะขอความร่วมมือจากรัฐภาคีในทุกขั้นตอนของกระบวนการไต่สวน

ข้อ 7

1. คณะกรรมการอาจขอให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องรวมรายละเอียดมาตรการดำเนินการตามผลการไต่สวนภายใต้ข้อ 6 ของพิธีสารนี้ไว้ในรายงานการปฏิบัติภายใต้ข้อ 35 ของอนุสัญญา
2. หากมีความจำเป็น คณะกรรมการอาจขอให้รัฐภาคีที่เกี่ยวข้องแจ้งข้อมูลการดำเนินการตามผลการสอบสวนหลังจากสิ้นสุดระยะเวลา 6 เดือน ตามที่อ้างถึงในข้อ 6 (4)

ข้อ 8

รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจประกาศไม่ยอมรับอำนาจของคณะกรรมการตามข้อ 6 และข้อ 7 ในขณะที่ตั้งนามหรือขณะที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติพิธีสารนี้

ข้อ 9

เลขานุการสหประชาชาติเป็นผู้เก็บรักษาพิธีสารฉบับนี้

ข้อ 10

พิธีสารนี้เปิดให้รัฐและองค์กรการรวมตัวระดับภูมิภาคลงนามได้ที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม 2550

ข้อ 11

พิธีสารนี้จะต้องได้รับการให้สัตยาบันโดยรัฐที่ได้ลงนามพิธีสารนี้ซึ่งได้ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว พิธีสารนี้จะต้องได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการจากองค์กรการรวมตัวระดับภูมิภาคที่ได้ลงนามในพิธีสารนี้ซึ่งได้ยืนยันอย่างเป็นทางการหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว พิธีสารนี้จะเปิดให้รัฐหรือองค์กรการรวมตัวระดับภูมิภาคที่ให้สัตยาบันหรือยืนยันอย่างเป็นทางการหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้วแต่ยังไม่ได้ลงนามในพิธีสารทำการภาคยานุวัติได้

ข้อ 12

1. “องค์กรการรวมตัวระดับภูมิภาค” หมายถึง องค์กรที่ประกอบด้วยรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยในภูมิภาคเดียวกันซึ่งได้รับการถ่ายโอนอำนาจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อยู่ภายใต้อนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าวจากรัฐสมาชิกแล้ว องค์กรระดับภูมิภาคดังกล่าวจะต้องประกาศในตราสารยืนยันการยอมรับอย่างเป็นทางการหรือภาคยานุวัติ ถึงขอบเขตอำนาจที่ได้รับในเรื่องที่อยู่ภายใต้อนุสัญญาและพิธีสารนี้ หลังจากนั้น องค์กรระดับภูมิภาคดังกล่าวจะต้องแจ้งผู้เก็บรักษาอนุสัญญาให้ทราบหากมีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจขององค์กรฯ
2. การอ้างถึง “รัฐภาคี” ในพิธีสารนี้จะครอบคลุมถึงองค์กรระดับภูมิภาคดังกล่าวภายในขอบเขตอำนาจขององค์กรนั้นๆ
3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 13 ย่อหน้า 1 และข้อ 15 ย่อหน้า 2 ไม่ให้นับรวมสัตยาบันสารที่ได้มีการยื่นโดยองค์กรการรวมตัวระดับภูมิภาค
4. องค์กรการรวมตัวกันระดับภูมิภาค อาจใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในที่ประชุมรัฐภาคี โดยจำนวนคะแนนเสียงที่เท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกทั้งหมดที่เป็นรัฐภาคีพิธีสารในเรื่องต่างๆ ที่อยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจของ

องค์กรฯ อย่างไรก็ตาม องค์กรฯจะไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงหากมีรัฐสมาชิกใดขององค์กรฯใช้สิทธิของตน และในทางกลับกัน รัฐภาคีจะไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง หากองค์กรฯ ที่ตนเป็นสมาชิกได้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงแล้ว

ข้อ 13

1. พิธีสารนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่ 30 หลังจากวันที่มีการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ 10 แล้ว
2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐหรือองค์การรวมตัวระดับภูมิภาคแต่ละองค์กรที่ได้ให้สัตยาบันพิธีสารหรือยืนยันอย่างเป็นทางการ หรือภาคยานุวัติพิธีสารนี้ภายหลังจากที่มีการยื่นสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ 10 แล้ว พิธีสารนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่ 30 หลังจากวันที่ตนมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสาร

ข้อ 14

1. ไม่นอนุญาติให้ชื่อสงวนซึ่งขัดต่อวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของพิธีสารฉบับนี้
2. ชื่อสงวนอาจถูกถอนได้ในทุกเวลา

ข้อ 15

4. รัฐภาคีอาจเสนอแก้ไขพิธีสารนี้ โดยยื่นขอแก้ไขต่อเลขาธิการสหประชาชาติ เลขาธิการสหประชาชาติ จะแจ้งข้อเสนอลงข้อแก้ไขไปยังรัฐภาคีทั้งหมด โดยการขอให้มีการแสดงความคิดเห็นชอบว่า จะให้มีการประชุม รัฐภาคีเพื่อพิจารณาและตัดสินใจเสนอแก้ไขดังกล่าวหรือไม่ โดยหากมีรัฐภาคีอย่างน้อย 1 ใน 3 เห็นชอบด้วย เลขาธิการสหประชาชาติสามารถจัดการประชุมในนามองค์กรสหประชาชาติได้ ข้อเสนอลงแก้ไขที่ได้มีการพิจารณาแล้วโดยเสียงข้างมาก 2 ใน 3 ของผู้แทนที่เข้าร่วมในที่ประชุมรัฐภาคีจะถูกนำเสนอในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติเห็นชอบ และให้รัฐภาคีทั้งหมดให้การยอมรับ
5. ข้อแก้ไขที่ได้มีการรับรองและเห็นชอบตามย่อหน้า 1 ของข้อนี้จะมีผลใช้บังคับ 30 วันหลังจากที่ 2 ใน 3 ของรัฐภาคี ณ วันที่มีการรับรองการแก้ไขดังกล่าวได้มอบสารการยอมรับ หลังจากนั้นการแก้ไขจะมีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีในวันที่ 30 ภายหลังจากการที่มีการยื่นสารการยอมรับแล้ว โดยข้อแก้ไขจะมีผลผูกพันเฉพาะรัฐภาคีที่ให้การยอมรับ

ข้อ 16

รัฐภาคีสามารถเพิกถอนพิธีสารโดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ การเพิกถอนจะมีผล 1 ปี หลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับแจ้ง

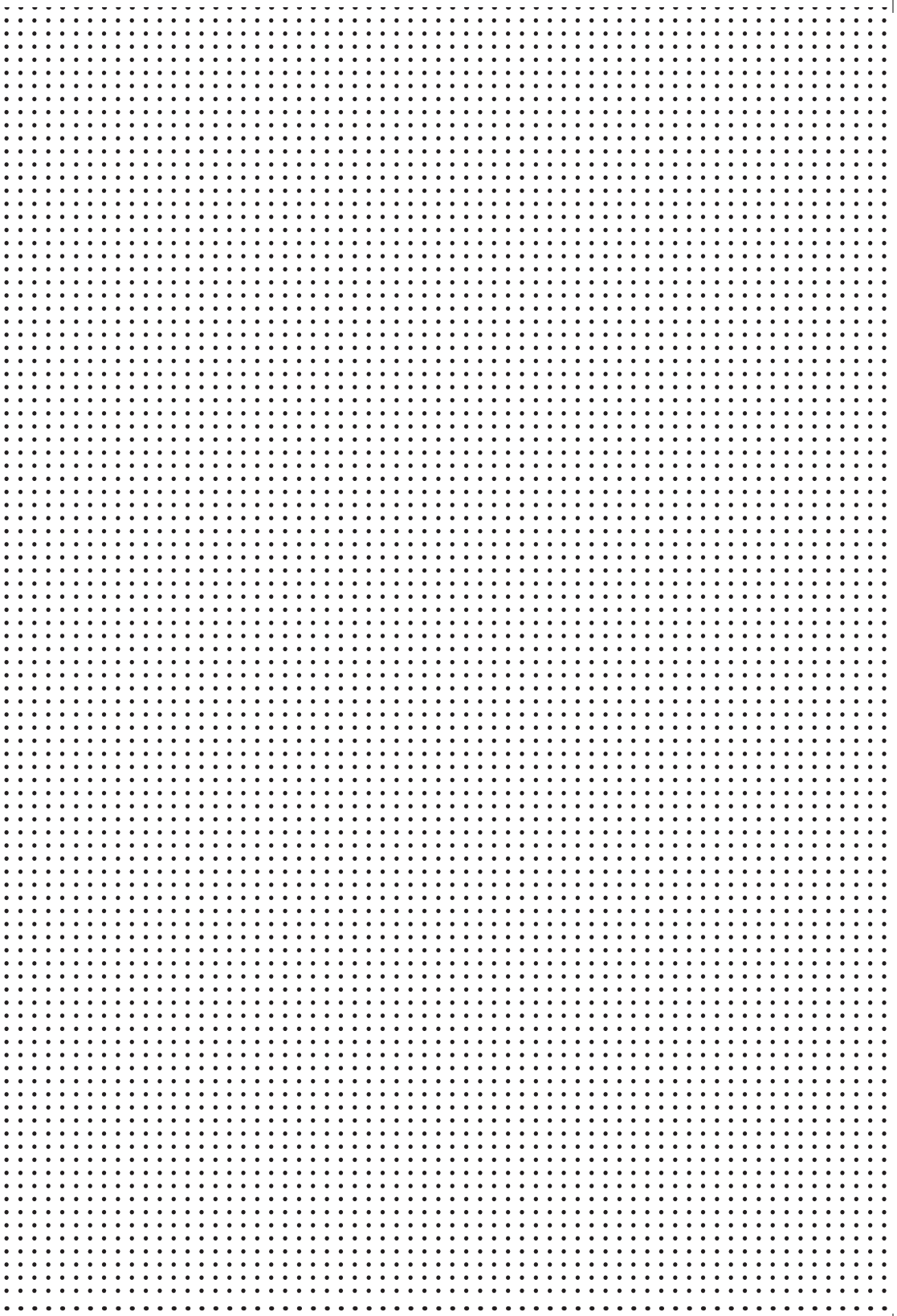
ข้อ 17

ตัวบทและข้อความที่ปรากฏในพิธีสารจะต้องอยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้

ข้อ 18

พิธีสารฉบับนี้ มีตัวบทภาษาอังกฤษ อาหรับ จีน ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน ซึ่งมีความถูกต้องเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นประจักษ์พยานสำคัญ ผู้มีอำนาจเต็มซึ่งลงนามข้างท้ายโดยได้รับการมอบอำนาจโดยถูกต้อง เพื่อการนี้จากรัฐบาลของตนได้ลงนามในพิธีสารนี้

.....

แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย ดิ็กพัฒนาวิชาการ
ชั้น 2 ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
ซอยบาราคนราตุร ตำบลลาดชาตวัญ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2951 0830, 0 2951 0735

เว็บไซต์ : www.healthyability.com

เรียน

“เพราะโลกนี้...

ประกอบขึ้นด้วยความหลากหลาย

โลกจึงมิได้จำเป็นต้องมีแต่มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

แต่โลกที่หลากหลายควรประกอบด้วย

บุคคลที่มีศักดิ์และศรีทางจิตวิญญาณที่ทัดเทียมกัน เสมอภาคกัน

และศรัทธาในคุณค่าของกันและกัน

เพื่อที่จะเป็นสังคมที่ทั้งคนพิการและไม่พิการ

อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสานติสุข”

